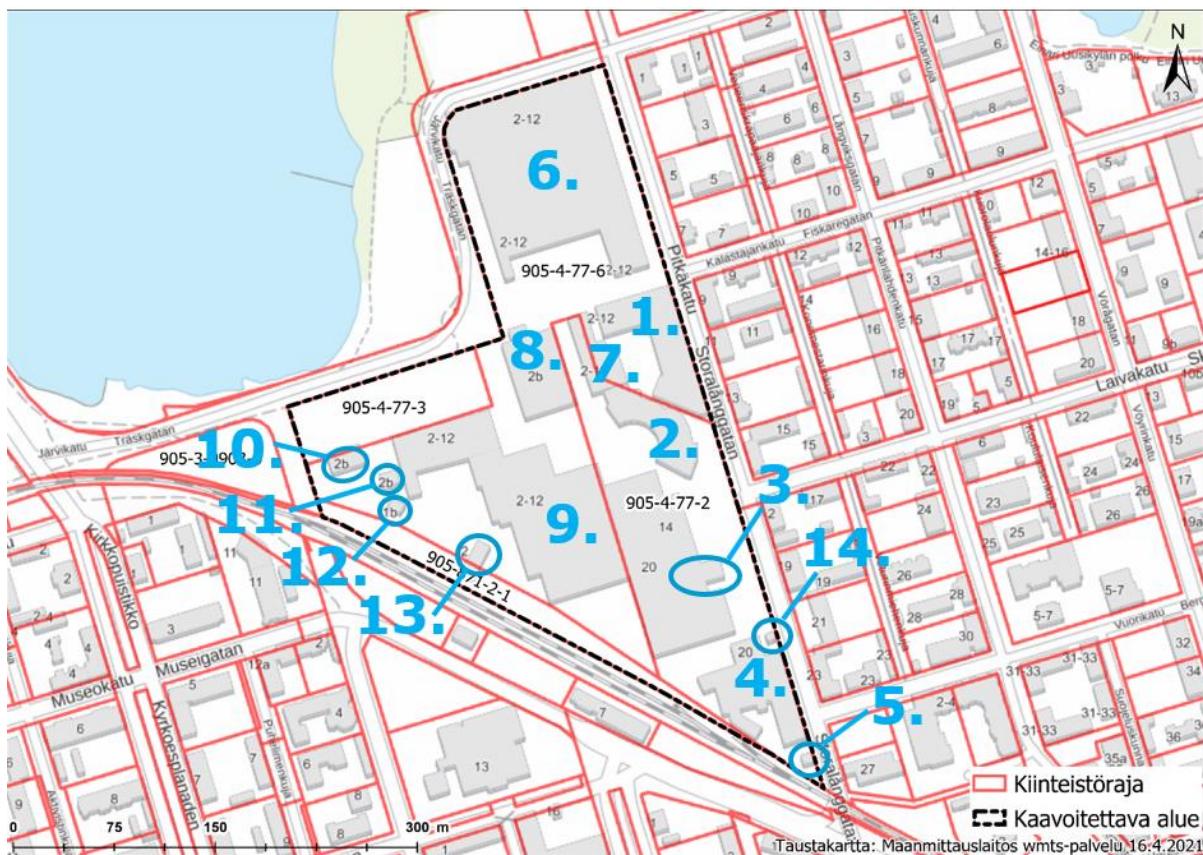

WÄRTSILÄN VAASAN TEHDASALUE RAKENNUSINVENTOINTIKORTIT

KOHTEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	Onkilahden konepaja, Wärtsilän vanha tehdas, 1. tehdas
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus sijoittuu Pitkäkadun ja Kalastajankadun kulmaukseen. Kalastajankatu on rakennuksen kohdalla Wärtsilän piha-alueella. Korttelissa lähimpänä inventoitavaa rakennusta on ravintolana toimiva vanha Veturitalli ja lähetystermiinaali. Rakennusten väliin jää sisäpiha. Pohjoispuolella on suuri vaiheittain laajennettu 2.tehdas. Rakennus muodostaa tiiviin katutilan Pitkäkadulle ja Kalastajankadulle.	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	tehdas- ja toimistorakennus
Entinen käyttötarkoitus	tehdasrakennus
Rakennusvuosi	n.1913
Suunnittelija	1913 1915-21 A.W. Stenfors, 1915, Lönnqvist 1918 E. Finell 1920 Bruun 1943 - 48, 1956, 1962, 1977, Wärtsilä Oy Rakennusosasto 2000-2002, Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy
Kerroskorkeus	2-3
Perustus	lokokivi
Runkomateriaali	seinät massiivitiiltä, välipohjat ja kattorakenteet betonia.
Katon muoto ja materiaali	satula-, pulpettikatto, tumma saumattu peltikate
Julkisivun väri ja materiaali	vaalea rappaus
Muuta	ruutuikkunat, punaiset. Julkisivua jakavat säännölliset yksinkertaiset pilasterit ja liitinpalkit. Itäisivulla sisäänkäynnin yhteydessä harjalinjan ylittävä yksinkertainen koristeaihe.
RAKENNUSHISTORIA	

Wärtsilän vanha tehdas (1-tehdas) on Onkilahden konepajaksi rakennettu teollisuusrakennus, jossa on 20-luvun klassismin piirteitä. Rakennuksessa on ollut teollista toimintaa koko käyttöhistorian ajan. Nykyisin Pitkäkadun suuntaisessa osassa on ylemmissä kerroksissa toimistotiloja ja kellarissa arkistotiloja. Muu osa on edelleen teollisuusrakennuksena.

Rakennukseen on tehty muutoksia. Pitkäkadun pohjoisemman sisäänkäynnin harjalinjan koristeaihe on poistettu ja aikaisemmin aumakattoinen osa on rakennuksen pohjoisosan 3. kerroksen korotuksen yhteydessä muutettu satulakatoksi (kuvassa vihreällä). Pitkäkadun suuntainen siipi entisen Onkilahden kadun varressa on purettu 1997 (kuvassa punaisella katkoviivalla). Siinä sijaitisi muun muassa levyverstaas, konehuone sekä malliverstaas. Rakennuksen ikkunoita on vaihdettu. Rakennuksen sisäpihalla olleet vaja ja varastorakennus on purettu jo 60-luvulle mennessä.

Ikkunapuitteet ja ikkunajako ovat alkuperäisen tyylin mukaisia, vaikka ne on valtaosin uusittu eri vaiheissa. Ovet ovat pääosin uudempia, jäljellä on muutamia alkuperäisiä tai alkuperäisen kaltaisia. Pitkäkadun kellarikerroksessa rakennuksen eteläpäässä sekä sisäpihan puolella Kalastajankadun suuntaisen rakennusosan kohdalla olevia ikkunoita on tukittu. Kalastajankadun puolelle on lisätty uusia sisäänkäyntejä lähinnä ikkuna-aukotuksen kohdille. 2000-luvun alussa on tehty toimistotiloja 2. kerrokseen sekä kunnostettu julkisivua.

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT). Wärtsilän vanha tehdas on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr-3). Arkkitehtonisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- ja muutostöitä, jotka eivät tarvele rakennuksen rakennustaiteellista tai kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä. Mikäli rakennuksessa on aiemmin suoritettu tämän tavoitteen vastaisia toimenpiteitä, on rakennus korjaustöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan tyyliin soveltuvalla tavalla. Ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

SUOJELUPERUSTE

Wärtsilän vanha tehdasrakennus on rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas. Rakennus edustaa oman aikakautensa teollisuusrakentamista, jossa on nähtävissä alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin ja tyylin ilmeneminen ja jatkuminen. Rakennuksessa on näkyvissä eri aikakausien rakenteita, materiaaleja ja tyylipiirteitä, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Rakennuksen historialliset arvot liittyvät erityisesti Wärtsilän teollisuushistoriaan ja sen merkitykseen Vaasan kaupungille ja koko Suomelle. Rakennus toimii historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena ja siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus).

Kaupunkikuvallisesti rakennus on merkittävä osa Pitkäkadun katunäkymää ja Wärtsilän tehdasalueen muodostamaa historiallista kokonaisuutta.

Säilyneisyydeltään rakennusta voi pitää hyvin tai kohtalaisen hyvin säilyneenä. Pääpiirteissään rakennuksen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi.

Rakennus suositellaan suojeltavan. Siinä tehtävien peruskorjausten tulisi olla rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttäviä tai palauttavia.

Rakennushistoriallisesti arvokas	x	Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
---	----------	---------------------------------	----------	--------------------------------	----------

VALOKUVIA

Näkymä Pitkäkadun ja Kalastajankadun risteyksestä.

Kalastajankadun (piha-alue) suuntainen sivu.

Pitkäkadun suuntainen sivu.

Julkisivua etelään/luoteeseen.

Kalastajankadun suuntaisen osan julkisivua sisäpihan puolelta (etelään).

Pitkäkadun suuntaisen osan julkisivua sisäpihan puolelta (länteen).

Eteläinen Pitkäkadun sisäänkäynti.

Pohjoisempi Pitkäkadun sisäänkäynti.

Eteläinen Pitkänkadun sisäänkäynti.

Pohjoisempi Pitkäkadun sisäänkäynti.

Kalastajankadun sisäänkäyntejä

Kalastajankadun sisäänkäyntejä.

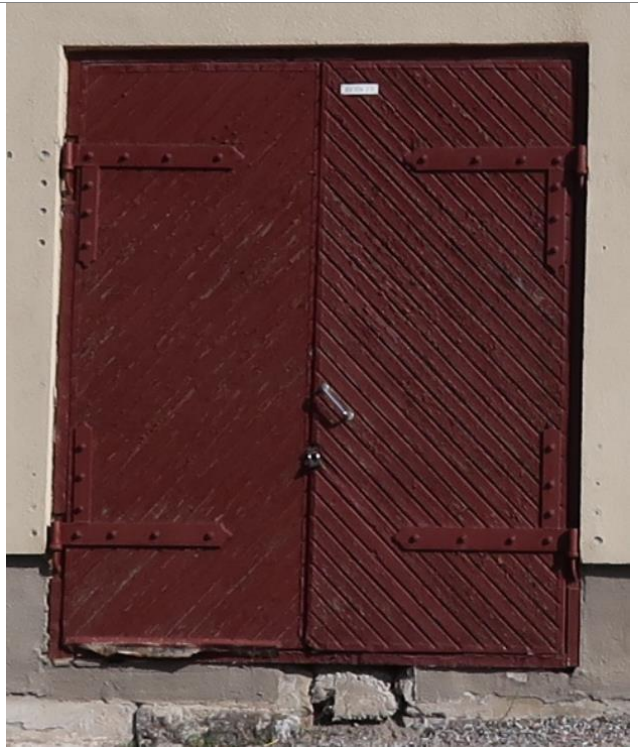
Kellarikerroksen lasitiili-ikkuna Pitkädulla.

Kellarikerroksen suljettuja ikkunoita Pitkädulla.

Vanhimpia 2. kerroksen ikkunoita eteläpäädyssä.

Kellarikerroksen ovi eteläpäädyssä.

Rappauspintoja eri ajoilta eteläpäädyssä.

Rappauksen kerroksia.

Länsipäädyn ikkunoita.

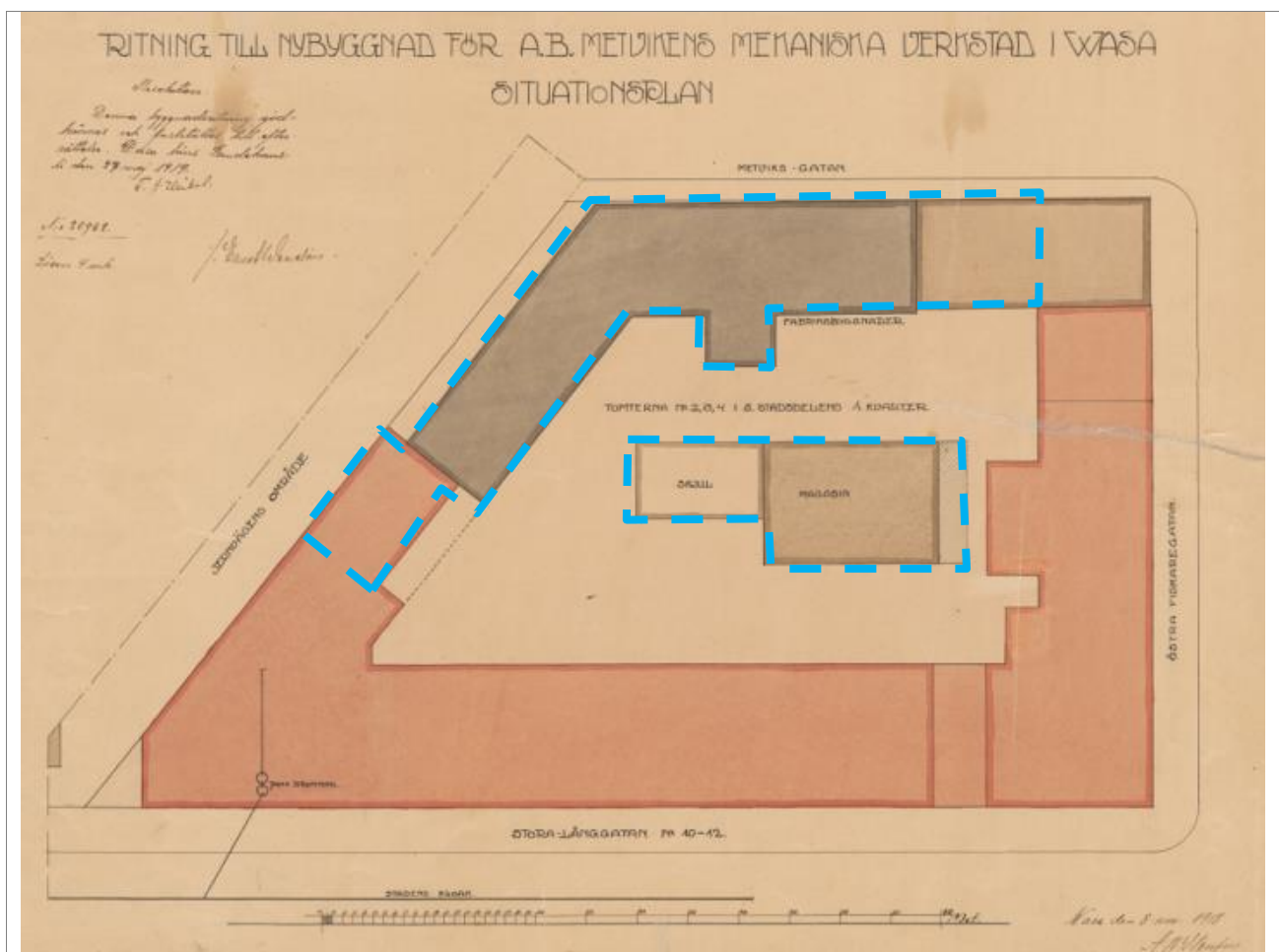

Pieni ikkuna luoteissivulla.

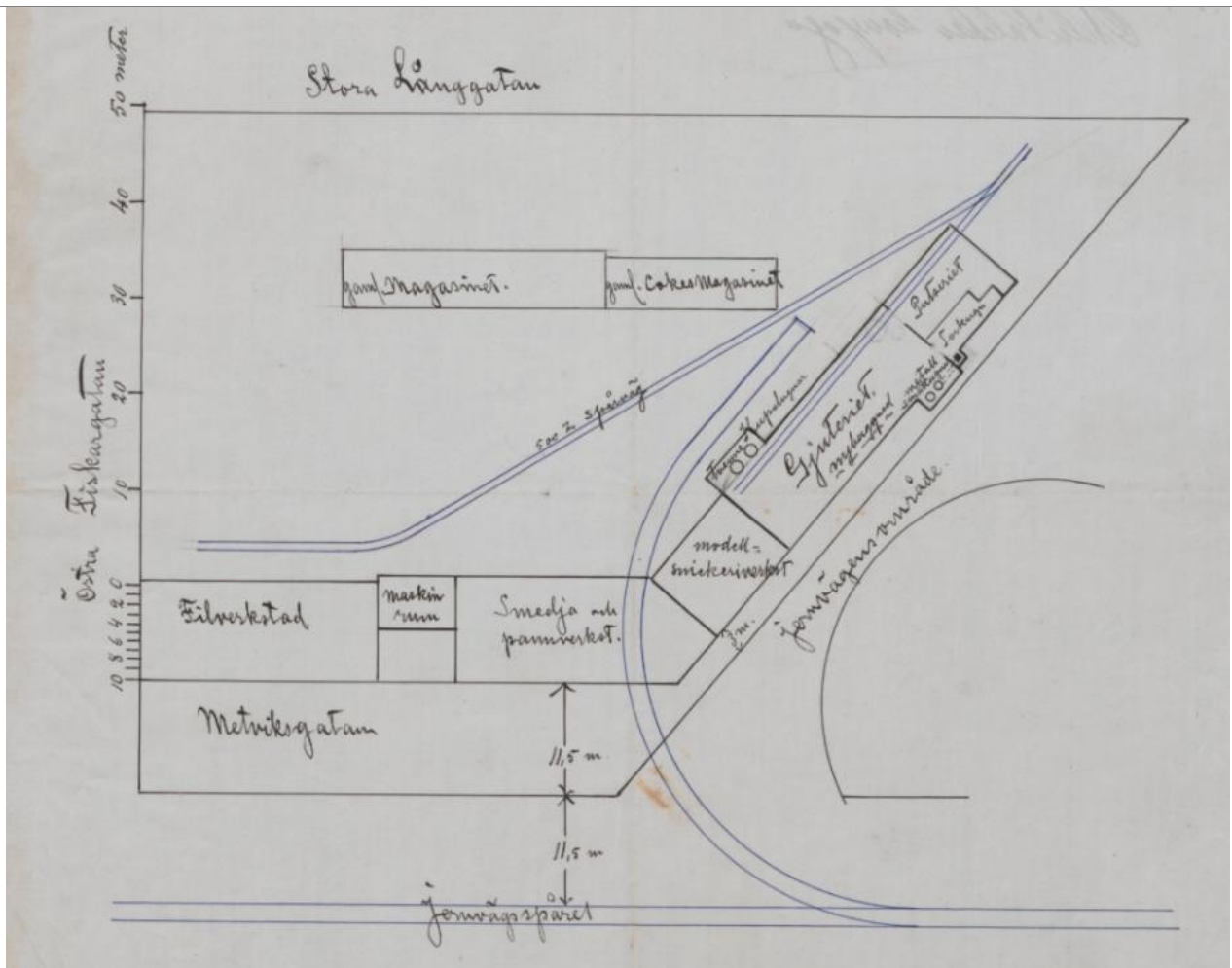

Ikkunat Pitkädun varresta.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

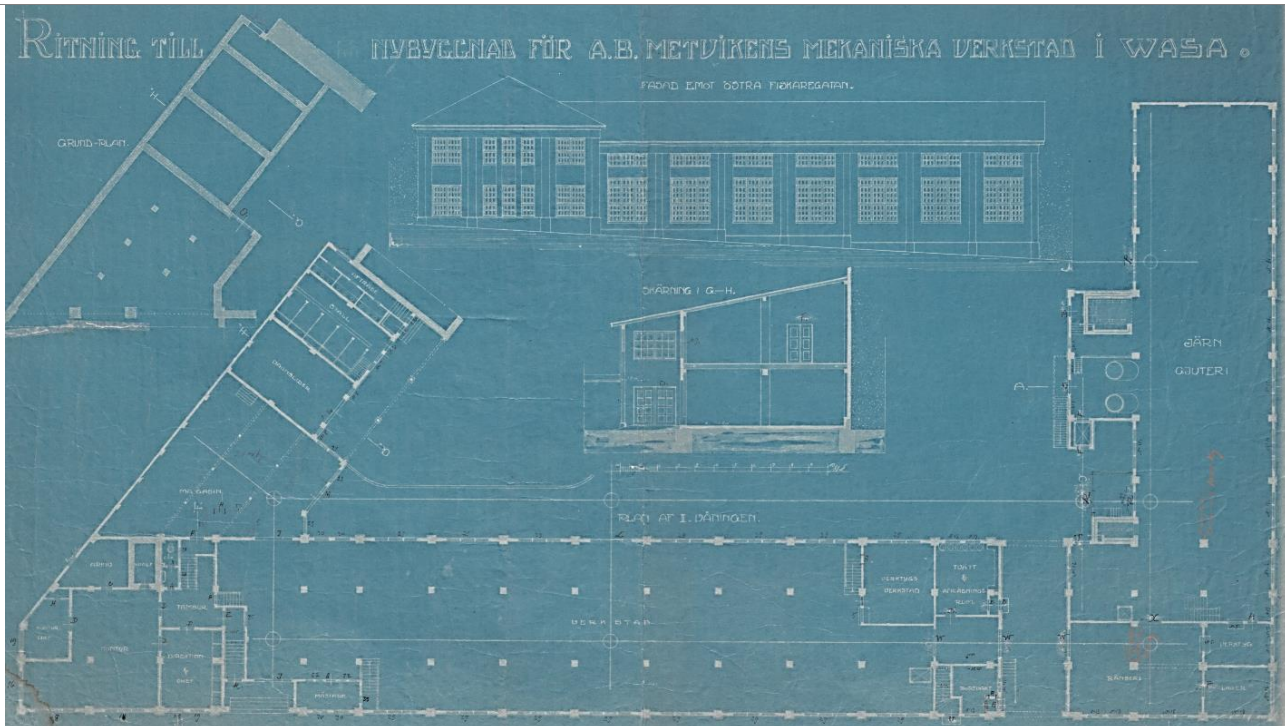
Onkilahden konepajan asemapiirros vuodelta 1919 (A.W.Stenfors), Kansallisarkisto. Rakennuksen puretut osat on merkitty kuvaan sinisellä katkoviivalla.

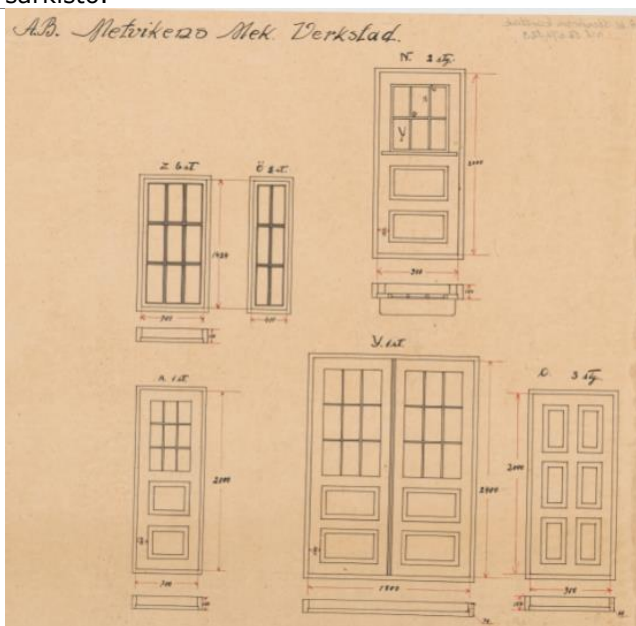
Asemapiirustus, A.W.Stenfors kokoelmat. Kansallisarkisto.

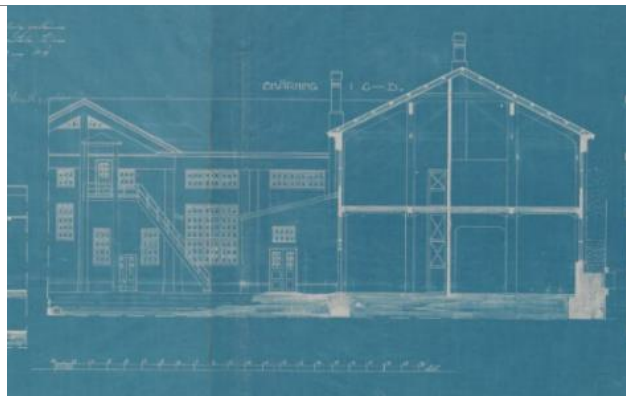
Julkisivukuva Pitkälahdenkadun suunnasta, (A.W. Stenfors), Kansallisarkisto.

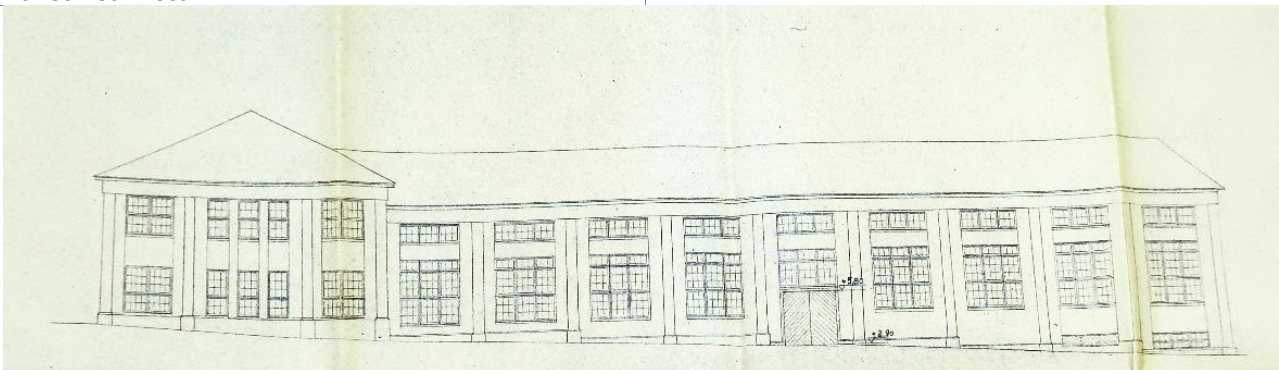
Ote Sinikopiosta Kalastajankadun suuntaisesta julkisivusta sekä pohjapiirros. (A.W. Stenfors), Kansallisarkisto.

Ote ovipiirustuksista. A.W. Stenfors kokoelmat, Kansallisarkisto

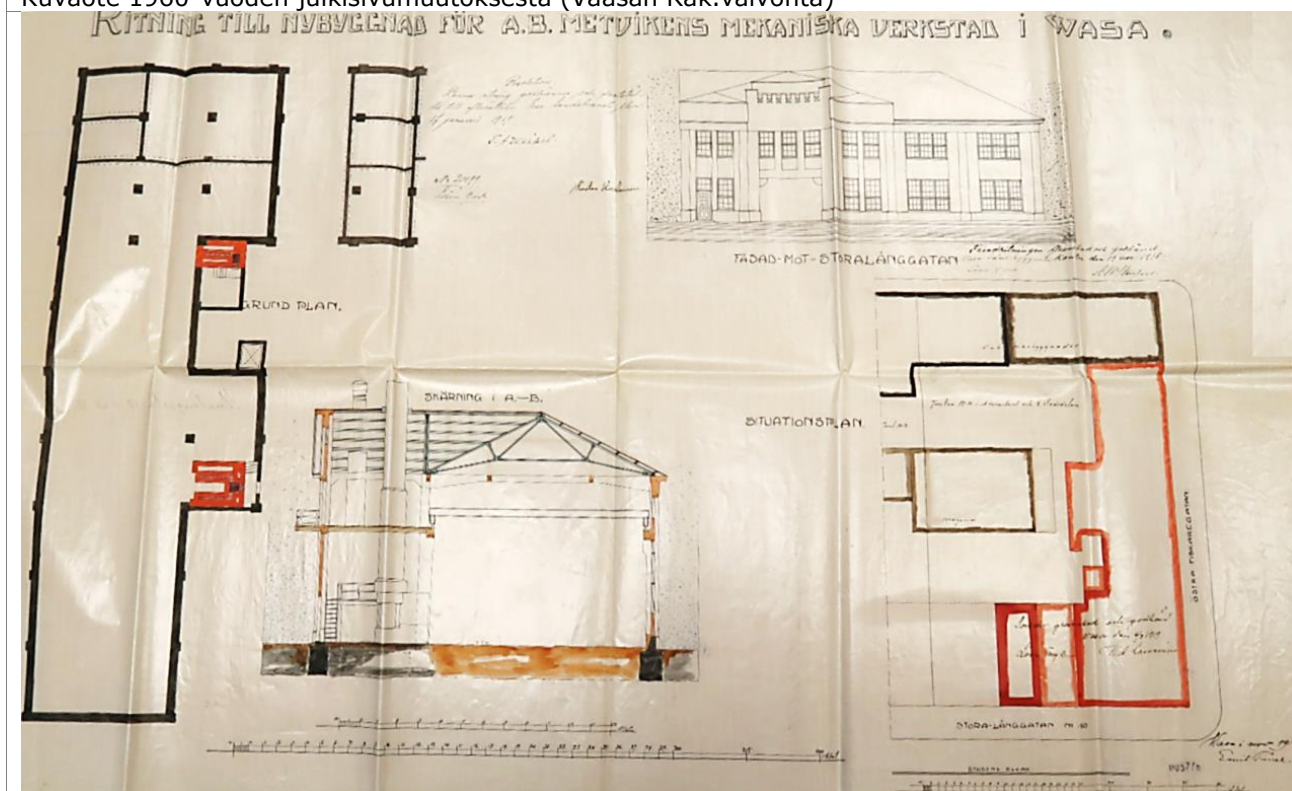
Sisäpihan puoleista julkisivua ja leikkaus. A.W. Stenfors kokoelmat, Kansallisarkisto

Kuvaote Kalastajankadun sivun julkisivumuutoksesta vuodelta 1955 (Vaasan rak.valvonta)

Kuvaote 1960-vuoden julkisivumuutoksesta (Vaasan Rak.valvonta)

Kuvaote Pitkäkadun pohjoisesta sisäänkäynnistä, Finell 1918 (Vaasan rak.valvonta)

Kuvatote Onkilahden Konepaja 1930-luvulla. (Wärtsilä Finland Oy, 2008)

I-tehdas 1962 (Wärtsilä Finland Oy, 2008)

Tiekarhu Pitkädulla, 1930-luvulla. Sisäänkäynti vasemmassa reunassa. (Wärtsilä Finland Oy, 2008)

I-tehdas 2004. (Wärtsilä Finland Oy, 2008)

Ote ilmakuvasta. Rakennus vuoden 1972 ilmakuvassa (Vaasan kaupungin karttapalvelu).

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri, 2021. Vaasan kaupunki

Wärtsilä Finland Oy, Järvikatu 2-4 VAASA, Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy, 2008

Vaasan kaupungin karttapalvelu, viitattu 4.5.2021

Rakennuspiirustuksia. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta

Onkilahden konepajan rakennuspiirustuksia, A.W. Stenforsin kokoelmat, Kansallisarkisto, 2021

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen, Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	VR:n konepajarakennukset; Veturitalli
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönumero	905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS

Rakennus sijoittuu Pitkädun läheisyyteen tehdasalueen keskelle. Sen koillispuolella on lähes kiinni rakennuksessa Onkilahden konepaja ja luoteispuolella lähetysterminaali. Lounaispuolella on tehdasrakennuskokonaisuus. Sisäänkäynnit avautuvat Pitkädun puolelle, tehdasalueen aukiolle ja pohjoisen puoleiselle sisäpihalle.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	ravintola, kokoustiloja
Entinen käyttötarkoitus	veturitalli
Rakennusvuosi	1890-luku
Suunnittelija	VR:n Ratateknillinen toimisto 2013, NAC-arkkitehdit
Kerroskorkeus	1
Perustus	kivi
Runkomateriaali	punatiili
Katon muoto ja materiaali	satulakatto, saumattu tumma peltikate, lappeella harjamuureja.
Julkisivun väri ja materiaali	punatiili
Muuta	ruutuikkunat, isot pariovet, tummat ikkunapuitteet, räystäslinjassa koristeellinen tiilimuuraus.

RAKENNUSHISTORIA

Vaasan rautatie on avattu liikenteelle 1882. Veturitalli kuuluu VR:n konepajarakennuksiin. Se on ollut 10-pilttiäinen ja molemmilla sivuilla ulkokaarella on yksinkerroksiset laajennusosat 1930-luvulta (katso kuva ja kuvateksti). Pohjoispuolella on vesitorni ja korkea savupiippu. Myöhemmin rakennusta käytettiin lähinnä varastona. Muutoksen yhteydessä ravintolaksi vuonna 2013 rakennus korjattiin täysin, jolloin siihen rakennettiin ravintolakeittiötilat, ruokala sekä kokoustiloja. Rakennukseen lisättiin sisääntulokatoksia.

Taustakartalla on osoitettu yksinkerroksiset laajennusosat sinisellä ja vesitorni sekä savupiippu punaisella.

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä.

Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT). Konepajarakennus (veturitalli) on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr-3). Arkkitehtonisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, Rakennusta ei saa purkaa. Siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- ja muutostöitä, jotka eivät tarvele rakennuksen rakennustaiteellista tai kulttuurihistoriallista arvoa tai tyyliä. Mikäli rakennuksessa on aiemmin suoritettu tämän tavoitteen vastaisia toimenpiteitä, on rakennus korjaustöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan tyyliin soveltuvalla tavalla. ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

SUOJELUPERUSTE

Veturitalli on rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas. Rakennus on ulkoisesti edustava esimerkki VR:n konepajarakentamisesta, jossa on nähtävissä alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin ja tyylin ilmeneminen ja jatkuminen. Käyttötarkoituksen muutoksesta huolimatta rakennuksessa on näkyvissä eri aikakausien rakenteita, materiaaleja ja tyylipiirteitä, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Rakennuksen historialliset arvot liittyvät erityisesti rautatieliikenteen historiaan ja Wärtsilän teollisuus-historiaan ja niiden merkitykseen Vaasan kaupungille. Rakennus toimii historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena ja siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus).

Kaupunkikuvallisesti rakennus on tärkeä osa Wärtsilän tehdasalueen muodostamaa historiallista kokonaisuutta.

Säilyneisyydeltään rakennusta voi pitää ulkoisesti hyvin tai kohtalaisen hyvin säilyneenä. Pääpiirteissään rakennuksen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi, vaikka käyttötarkoituksen muutos on tuonut rakennukseen uusia kerrostumia.

Rakennus suositellaan suojeltavan. Siinä tehtävien peruskorjausten tulisi olla rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttäviä.

Rakennushistoriallisesti arvokas	x	Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
---	----------	---------------------------------	----------	--------------------------------	----------

VALOKUVIA

Näkymä etelän suunnalta, vasemmalla logistiikkahallit, keskellä vanha veturitalli, taustalla oikealla Wärtsilän vanha tehdas (1. tehdas).

Pääty lounaaseen.

Pääty länteen.

Julkisivua kaakon suunnalta.

Julkisivua lännen suunnalta.

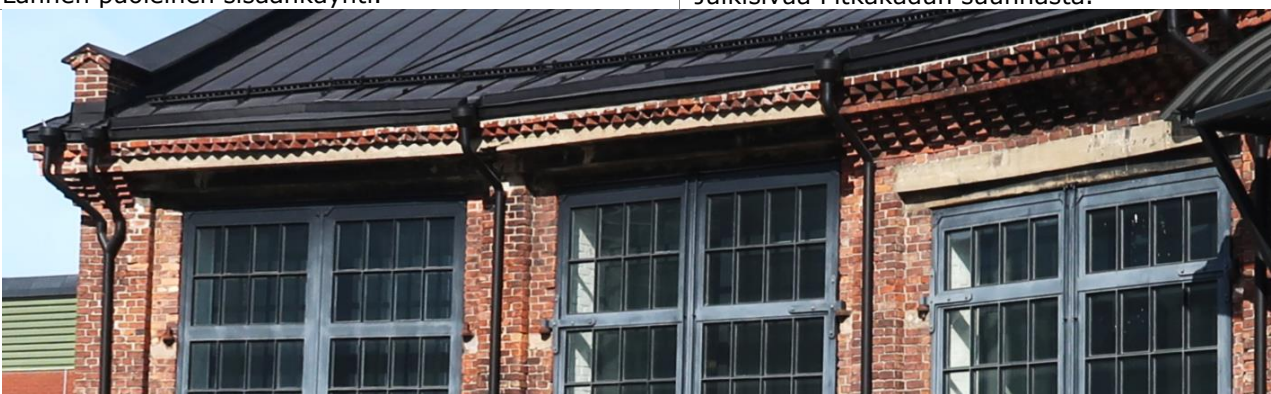
Lännen puoleinen sisäänkäynti.

Kaareva seinälinja lännen puolella.

Julkisivua Pitkätien suunnasta.

Betonipalkkeja ja räystäslinja länsipuolella.

Räystäslinjan yksityiskohta pohjoisivulta.

Vesitornin räystäslinja,

Räystäslinja rakennuksen pohjoisosassa.

Yksityiskohta pohjoisseinältä.

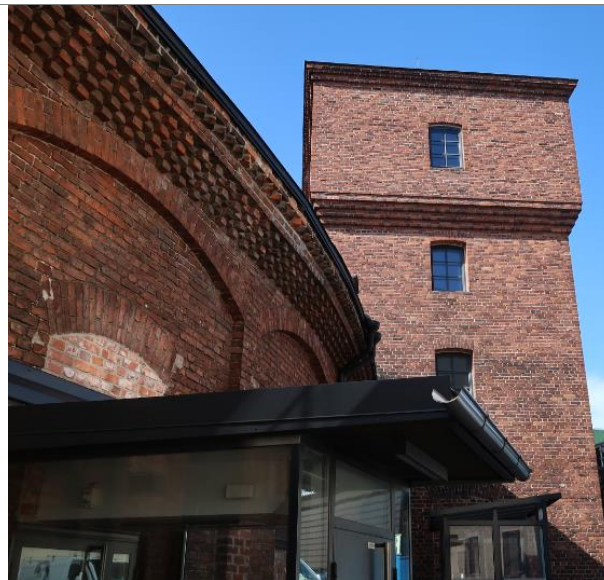
Vesitornin viereinen laajennusosa.

Sisäänkäynti tekniseen tilaan.

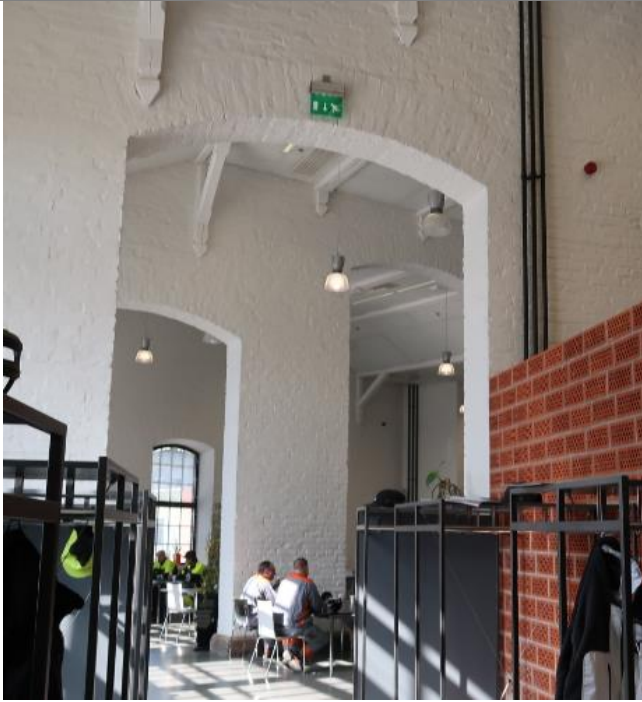
Piippu ja vesitorni.

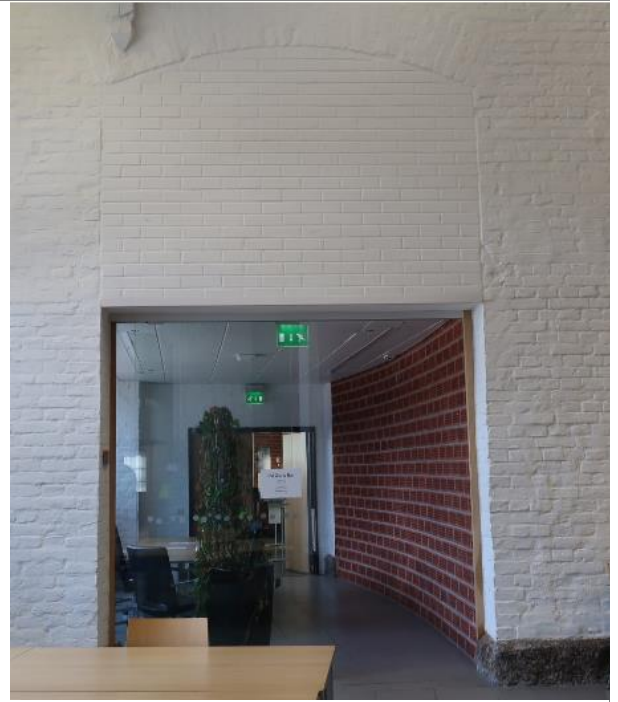
Sisänäkymä sisääntuloaulasta.

Näkymä kokoustilasta.

Näkymä naulakoilta ruokasaliin.

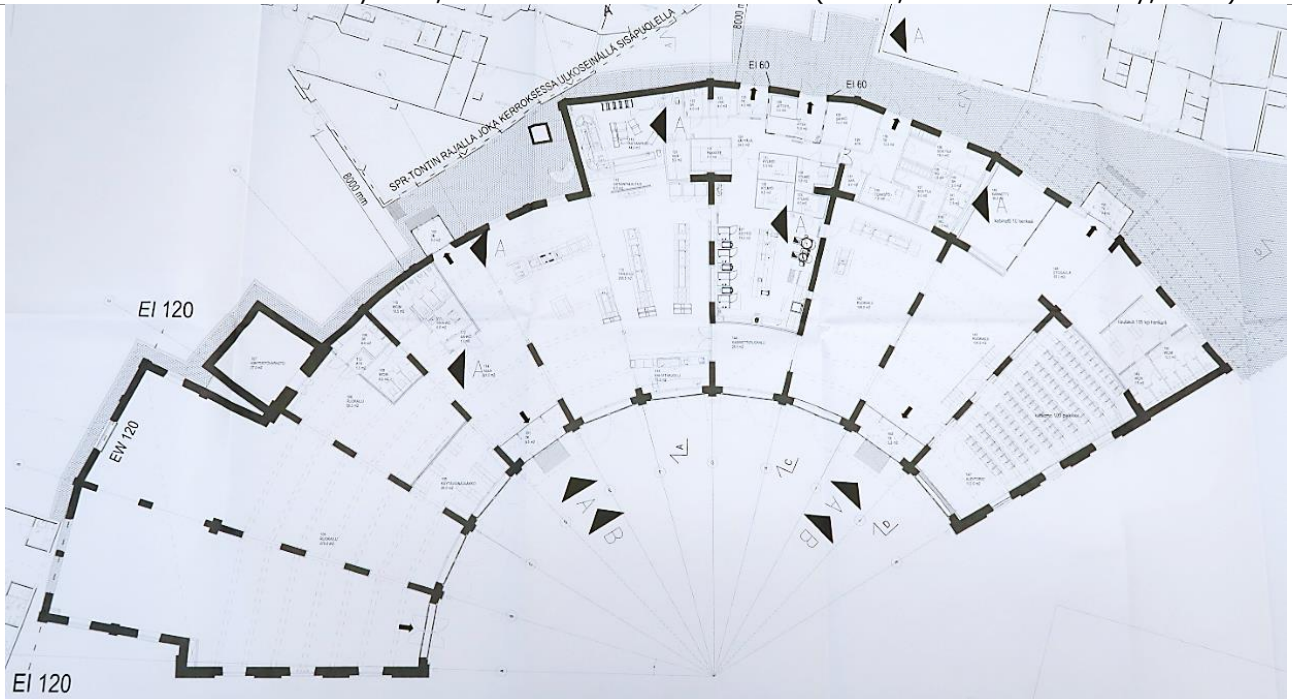

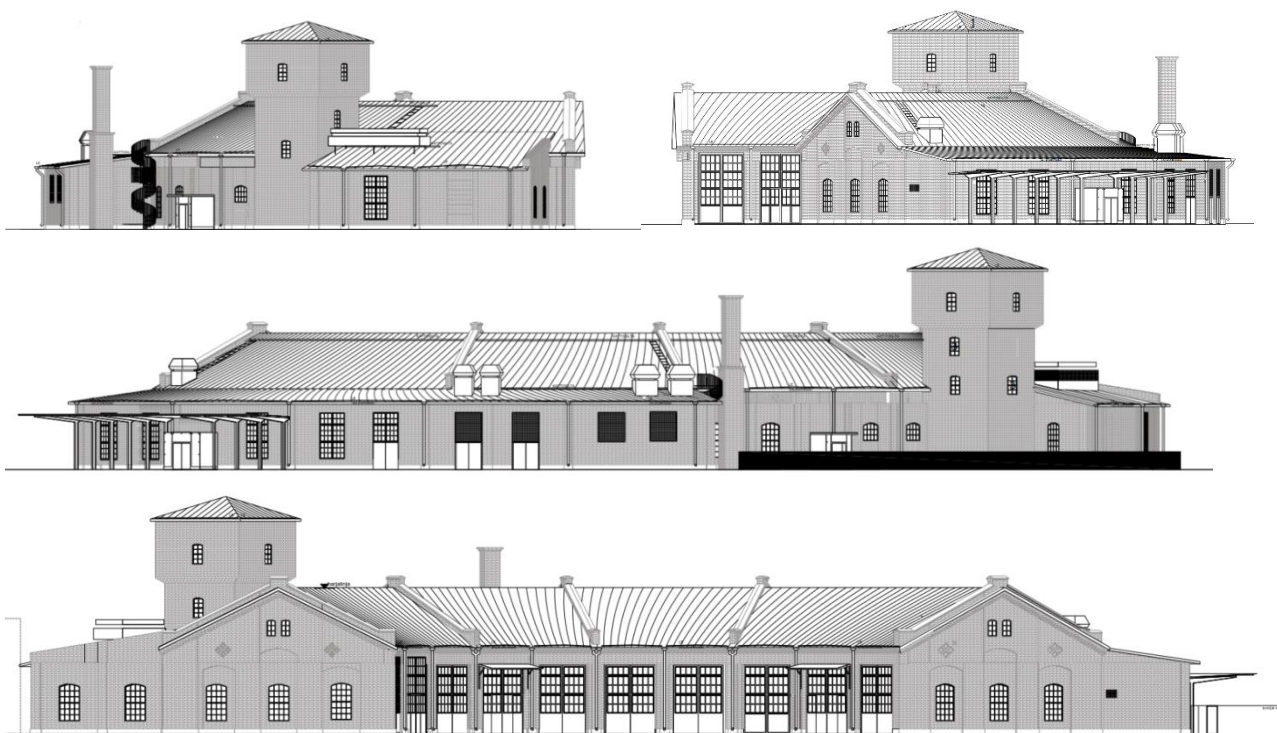
Madallettu sisätila.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Kuvia veturitallista varastokäytössä, ennen muutosta ravintolaksi. (Lähde, Wärtsilä Finland Oy, 2008)

Julkisivupiirustukset (Nurminen, Antila & co)

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

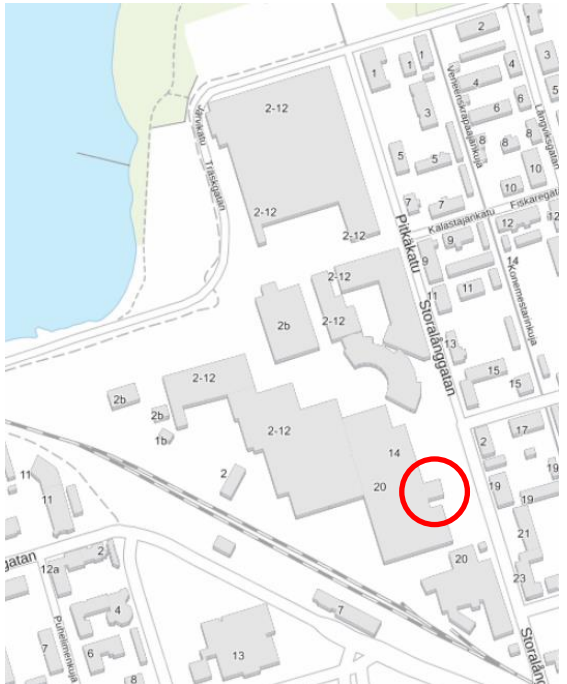
Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

Wärtsilä Finland Oy, Järvikatu 2-4 VAASA, Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy, 2008

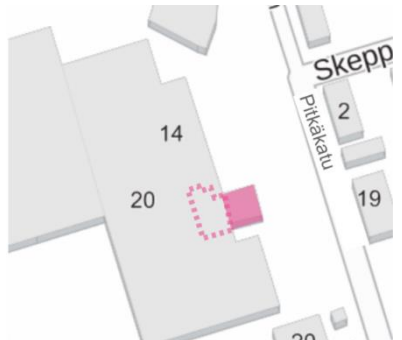
NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	VR:n konepajarakennukset; Veturitehdas (takomo, paja)
Kohteen osoite	Pitkätie 20
Kiinteistönumero	905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus sijoittuu Pitkätien läheisyyteen pysäköinti ja liikennealueen viereen. Osa rakennuksesta tehdasrakennuksen sisällä.	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	toimistorakennus
Entinen käyttötarkoitus	veturitehdas, takomo, paja
Rakennusvuosi	1890-luku
Suunnittelija	VR:n Ratateknillinen toimisto 2007 Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy
Kerroskorkeus	1
Perustus	kivi, betoni
Runkomateriaali	tiili
Katon muoto ja materiaali	satulakatto, saumattu tumma peltikate.
Julkisivun väri ja materiaali	punatiili
Muuta	ruutuikkunat, tummat ikkunapuitteet, koristeelliset räystäät.

RAKENNUSHISTORIA	
Vaasan rautatie on avattu liikenteelle 1882. Veturitehdas (takomo, paja) kuuluu VR:n konepajarakennuksiin. Rakennuksen pohjoissivulla on kaksi vanhaa laajennusosaa, jotka on tehty 1900-luvun alkupuolella ja muutos toimistorakennukseksi 2007. Kokoonpano- ja logistiikkahallin rakentamisen yhteydessä vanha rakennus jäi osin uudisrakennuksen sisälle. Rakennuksen sisätiloissa on näkyvissä vanhojen ahjojen hormin paikat sekä kattoristikoita. Viereisessä kuvassa on osoitettu katkoviivalla kokoonpano- ja logistiikkahallin sisällä olevan rakennusosan sijainti. Ulkona näkyvä osa on korostettu punaisella.	
	

KAAVATILANNE
Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä.

Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT). Veturitehdas on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr-5). Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen ulkoasun luonne säilyy. Ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

SUOJELUPERUSTE

Veturitehdas/takomo on rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas. Rakennus on ulkoisesti edustava esimerkki VR:n konepajarakentamisesta, jossa on nähtävissä alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin ja tyylin ilmeneminen ja jatkuminen. Käyttötarkoituksen muutoksesta huolimatta rakennuksessa on näkyvissä eri aikakausien rakenteita, materiaaleja ja tyylipiirteitä, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Rakennuksen historialliset arvot liittyvät erityisesti rautatieliikenteen historiaan ja Wärtsilän teollisuus-historiaan ja niiden merkitykseen Vaasan kaupungille. Rakennus toimii historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena ja siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus).

Kaupunkikuvallisesti rakennus on tärkeä osa Wärtsilän tehdasalueen muodostamaa historiallista kokonaisuutta ja sillä on merkitystä myös osana Pitkäkadun varrelle muodostunutta kaupunkinäköymää.

Säilyneisyydeltään rakennusta voi pitää ulkoisesti hyvin tai kohtalaisen hyvin säilyneenä. Pääpiirteissään rakennuksen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi, vaikka käyttötarkoituksen muutos ja laajennusosat ovat tuoneet rakennukseen uusia kerrostumia.

Rakennus suositellaan suojeltavan. Siinä tehtävien peruskorjausten tulisi olla rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttäviä tai palauttavia.

Rakennushistoriallisesti arvokas	x	Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
---	----------	---------------------------------	----------	--------------------------------	----------

VALOKUVIA

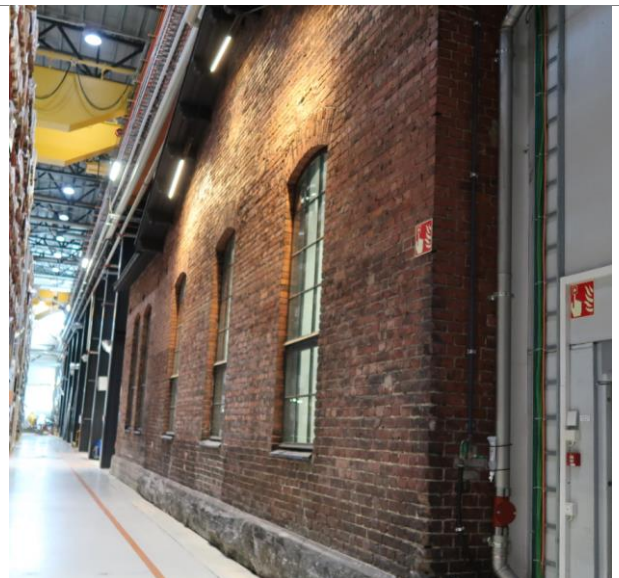
Näkymä kaakosta. Oikealla taustalla vanha veturitalli.

Pääty itään Pitkäkadun suuntaan.

Korkea ja matala laajennusosa 1900- luvun alkupuolelta.

Rakennuksen sisällä oleva pääty.

Ikkuna rakennuksen sivulla.

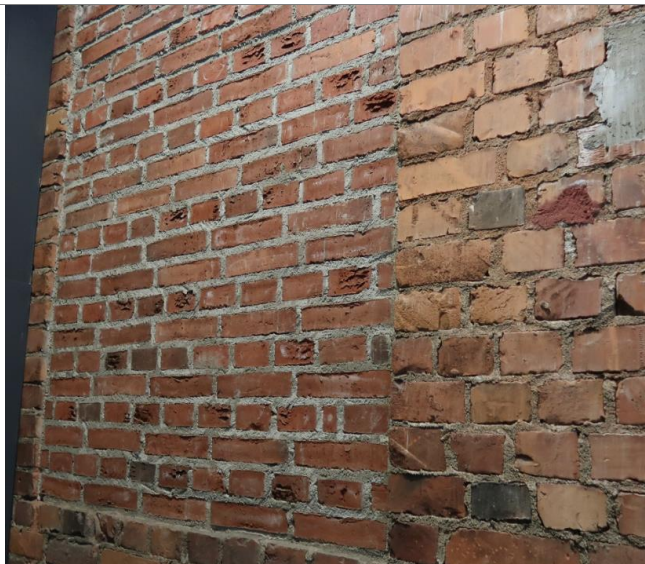
Koristeelliset räystäät vanhimmassa osassa.

Laajennusosan matala ikkuna.

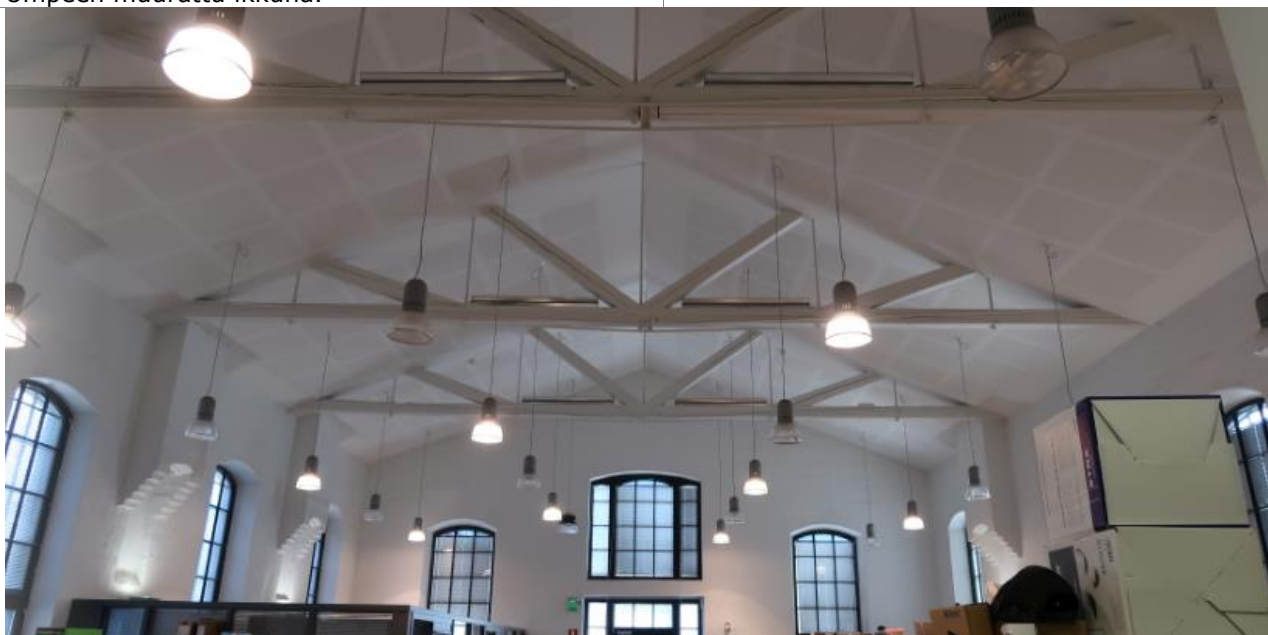
Laajennuksen liitoskohta.

Umpeen muurattu ikkuna.

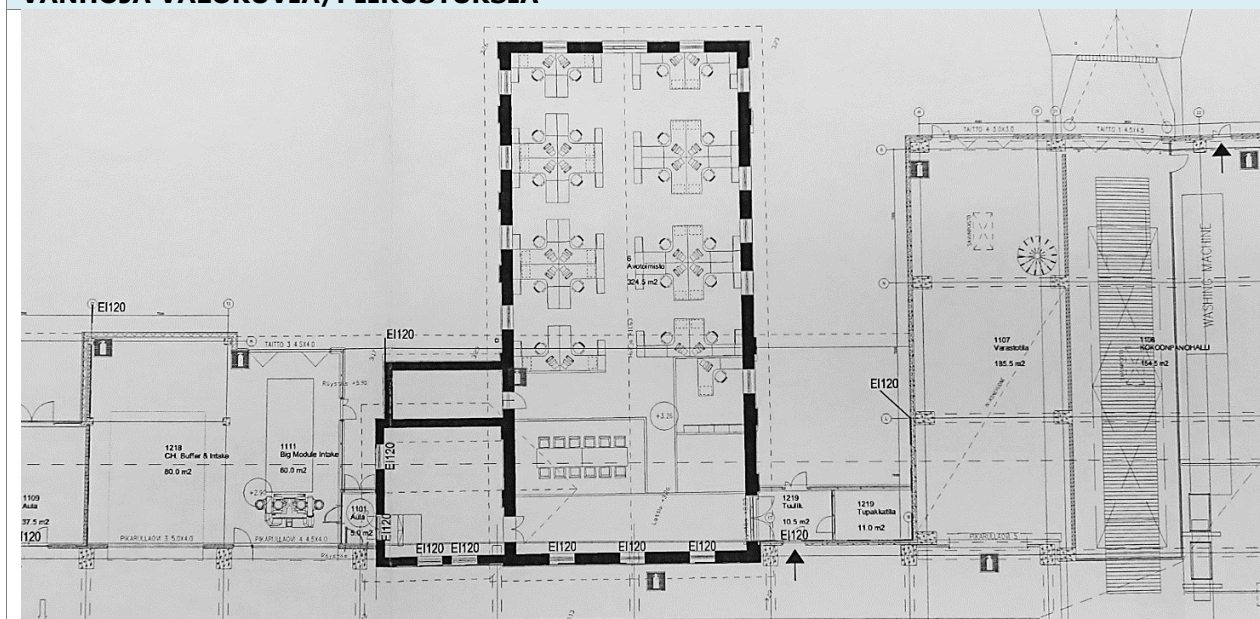

Uuden sisäänkäynnin yksityiskohta.

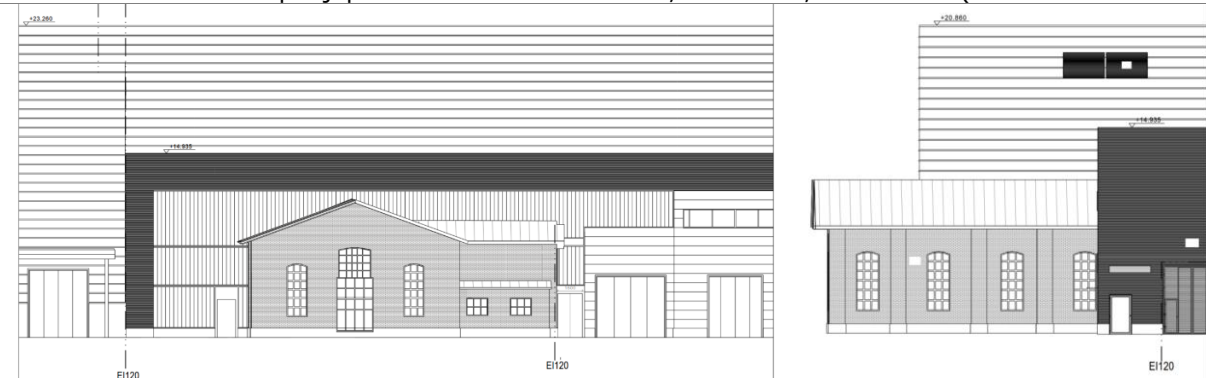

Näkymä sisätilaan.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Kuvaote rakennuksen pohjapiirroksesta vuodelta 2007, Nurminen, Antila & co (Vaasan rak.valvonta).

Julkisivut, (Nurminen, Antila & co)

Rakennus ennen vuoden 2007 muutosta. (Wärtsilä Finland Oy, 2008)

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

Rakennuspiirustuksia. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta

Wärtsilä Finland Oy, Järvikatu 2-4 VAASA, Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy, 2008

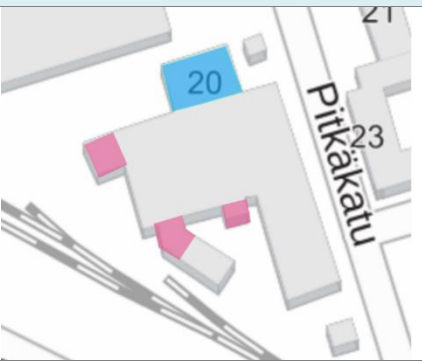
NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	VR:n konepajarakennukset; Kiertokankitehdas
Kohteen osoite	Pitkätie 20
Kiinteistönumero	905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus sijoittuu Pitkätien ja rautatien viereen tehdasalueen eteläkärkeen. Rakennus muodostaa tiiviin katu-tilan Pitkätielle ja polveilevien tiiliseinien massan rautatielle päin. Luoteispuolella on tehdasrakennuskokonaisuuksia, joista lähinnä kokoonpano- ja logistiikkahallit. Rakennusten väliin jää katumainen alue.	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	tehdasrakennus
Entinen käyttötarkoitus	VR:n konepaja
Rakennusvuosi	1890-luku
Suunnittelija	VR:n Ratateknillinen toimisto 1977, Arkkitehtitoimisto Gripenberg Oy 1996-98 Arkkitehtitoimisto Nurminen & Co Oy
Kerroskorkeus	1
Perustus	kivi
Runkomateriaali	punatiili
Katon muoto ja materiaali	satulakatto, saumattu tumma peltikate.
Julkisivun väri ja materiaali	punatiili
Muuta	ruutuikkunat, tummat ikkunapuitteet, julkisivussa alaspäin levenevät tiilipilarit.

RAKENNUSHISTORIA	
Vaasan rautatie on avattu liikenteelle 1882. Rakennus kuuluu VR:n konepajarakennuksiin. 1990-luvulta siinä on ollut Wärtsilän kierto-kankitehdas ja toimistotiloja Pitkätien suuntaisessa osassa. Rakennuksessa on useita eri aikoihin tehtyjä laajennusosia. Varhaiset laajennukset ovat massiivitiiltä (kuvassa punaisella), 1970-luvun laajennuksen julkisivu on tiililaattapinoitettua betonielementtiä (kuvassa sinisellä). Rakennukseen on tehty runsaasti myös pienempiä muutoksia. Sisätiloissa on säilynyt porraskäytävässä 1900-luvun alun yksityiskohtia.	
KAAVATILANNE	

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT). Kiertokankitehdas on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr-5). Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen ulkoasun luonne säilyy. Ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

SUOJELUPERUSTE

Kiertokankitehdas on rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas. Rakennus on ulkoisesti edustava esimerkki VR:n konepajarakentamisesta, jossa on nähtävissä alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin ja tyylin ilmeneminen ja jatkuminen. Rakennuksessa on näkyvissä eri aikakausien rakenteita, materiaaleja ja tyylipiirteitä, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus). Esimerkiksi 1970-luvun laajennuksen tiililaattapinnoitettu betonielementtijulkisivu erottuu kokonaisuudessa oman aikakautensa rakentamista edustavana esimerkkinä eikä heikennä kokonaisuuden arvoa.

Rakennuksen historialliset arvot liittyvät erityisesti rautatieliikenteen historiaan ja Wärtsilän teollisuus-historiaan ja niiden merkitykseen Vaasan kaupungille. Rakennus toimii historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena ja siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (historiallinen todistusvoimaisuus).

Kaupunkikuvallisesti rakennus on erittäin merkittävä osa Wärtsilän tehdasalueen muodostamaa historiallista kokonaisuutta ja Pitkädun varrelle muodostunutta kaupunkinäköymää.

Säilyneisyydeltään rakennusta voi pitää ulkoisesti hyvin tai kohtalaisen hyvin säilyneenä. Pääpiirteissään rakennuksen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi, vaikka käyttötarkoituksen muutos ja laajennusosat ovat tuoneet rakennukseen uusia kerrostuksia.

Rakennus suositellaan suojeltavan. Siinä tehtävien peruskorjausten tulisi olla rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttäviä tai palauttavia. Rakennuksen sisätiloissa on säilynyt teknisiä konstruktioita, joiden säilyminen on toivottavaa.

Suojelusuositus ei koske 1970-luvun laajennusosaa, vaikka senkin säilyminen on toivottavaa. Varhaiset laajennusosat rakennuksen etelä- ja länsiosissa sisältävät käyttöhistoriansa perusteella todennäköisesti pilaantuneita rakennusosia. Niiden osalta suositellaan lisäselvityksiä ennen suojelupäätöksen tekemistä.

Rakennushistoriallisesti arvokas	x	Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
----------------------------------	---	--------------------------	---	-------------------------	---

VALOKUVIA

Näkymä Ratakadulta.

Näkymä Pitkädulta, etualalla muuntaja.

Julkisivua Pitkälahdenkadulta.

Pääty etelään.

Vanhan rakennuksen pääty ja laajennusosa pohjoisen puolelle.

Näkymä Pitkädulta, lähinnä 1970-luvun laajennus.

Laajennuksia vasemmalta 1980-luvulta, 2000-luvulta ja 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä.

Vanha tehdasrakennus on yhdistetty viereiseen rakennukseen 1900-luvun alupuolella.

Pohjoispuolen laajennus.

Laajennus sisäpihalla.

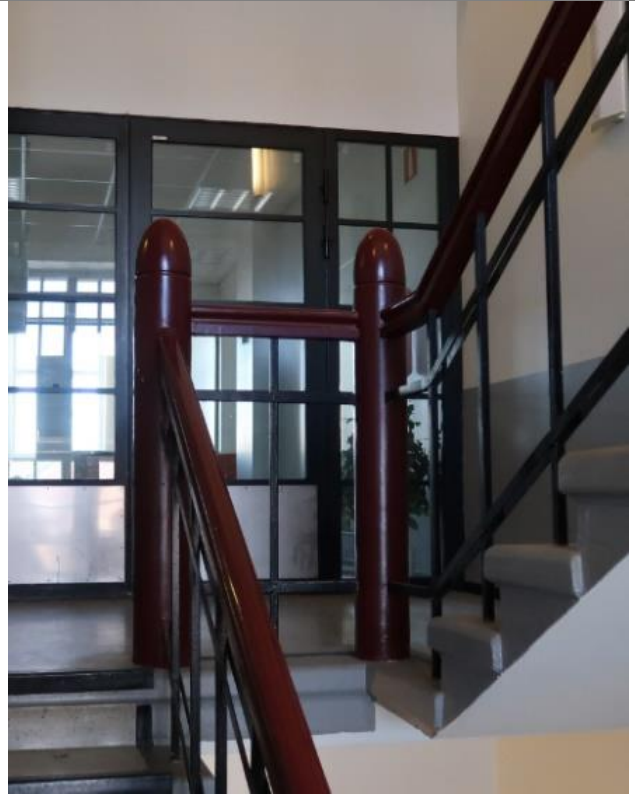
Erilaisia ikkunoita

Sisäänkäyntejä.

Julkisivun rakenteellinen pilarivahvistus.

Portaikon yksityiskohta.

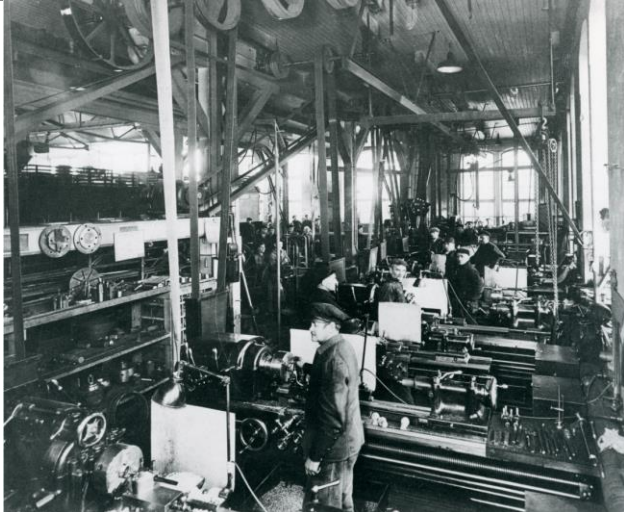

Sisänäkymä idän suuntaan.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Kuvaote: Vaasan konepajan veturikorjaamo, 1930-luvulla. (Suomen Rautatiemuseo)

Sisäkuva: Vaasan konepajan koneistusosasto, 1900-luvun alku. (Suomen Rautatiemuseo)

Kuvaotteet julkisivuista ennen 1970-luvun laajennusta. Ylinnä idän julkisivua Pitkädulle, alinna lännen julkisivua rautatielle. (Wärtsilä Finland Oy, 2008)

Julkisivut pohjoiseen ja länteen, 2018 muutos, (Nurminen, Antila & co)

KOHTEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	Muuntaja
Kohteen osoite	Pitkätie 20
Kiinteistönumero	905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus on vanha muuntaja ja sijaitsee Wärtsilän alueen eteläisimpänä rakennuksena Pitkätien varrella ja rautatien läheisyydessä. Lähinnä sijaitsee vanhoista VR:n konepajarakennuksista nykyinen kiertokankitehdas.	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	muuntaja
Entinen käyttötarkoitus	muuntaja
Rakennusvuosi	1927 (Rakennusrekisteri)
Suunnittelija	-
Kerrokorkeus	1
Perustus	kivi
Runkomateriaali	punatiili
Katon muoto ja materiaali	aumakatto, saumattu tumma peltikate.
Julkisivun väri ja materiaali	punatiili
Muuta	tiilimuurauksella korostettu räystääslinja.

RAKENNUSHISTORIA

Rakennus on ollut koko ajan muuntajana. Siihen on tehty vain vähäisiä muutoksia ulkoasuun lähinnä ovien ja aukotuksen osalta. Tyyli- ja muotoiltaan rakennus edustaa lähinnä 1920-luvun klassismia.

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT). Muuntaja on osoitettu suojeltavaksi rakennukseksi (sr-5). Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen ulkoasun luonne säilyy. Ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista suunnitelmista on neuvoteltava museoviranomaisen kanssa.

SUOJELUPERUSTE

Muuntajarakennuksen rakennushistorialliset arvot liittyvä erityisesti alkuperäisyyteen. Rakennuksessa on nähtävissä alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin ja tyylin ilmeneminen ja jatkuminen. Muuntajarakennus edustaa sähköntuotannon teknologista kehitystä ja siihen liittyvää rakennustyyppiä. Muuntamot ovat aikanaan olleet yleisiä, mutta jäätyään vaille käyttöä ne ovat harvinaistuneet.

Kaupunkikuvallisesti rakennus on osa Wärtsilän tehdasalueen muodostamaa historiallista kokonaisuutta ja Pitkätien varrella muodostunutta kaupunkinäköalaa.

Säilyneisyydeltään rakennusta voi pitää ulkoisesti hyvin säilyneenä. Rakennus on säilynyt alkuperäisenä, tai muutokset ovat niin pieniä, että alkuperäinen ilme on säilynyt.

Rakennus suositellaan suojeltavan. Siinä tehtävien peruskorjausten tulisi olla rakennuksen kulttuurihistoriallisen arvon säilyttäviä tai palauttavia. Muuntamorakennus kertoo oman aikansa teknisestä kehityksestä ja monipuolistaa alueen rakennuskantaa.

Rakennushistoriallisesti arvokas	x	Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
---	----------	---------------------------------	----------	--------------------------------	----------

VALOKUVIA

Pihan puoleiset julkisivut pohjoiseen ja länteen.

Pitkätien suuntaan itään.

Julkisivu etelään.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

-

LÄHTEET
Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki
Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki
Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki
Rakennuspiirustuksia 1971-1988. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta
NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ
Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	2. tehdas
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus sijaitsee Wärtsilän alueen rakennuksista pohjoisimpana. Se rajautuu pohjois- ja länsisivuilta Järvikatuun, itäsivultaan Pitkätiekatuun ja eteläpuolella on piha-alue, joka on aiemmin ollut Kalastajankatua. Piha-alueen eteläpuoleiset rakennukset muodostavat tiiviin katutilan.	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	teollisuusrakennus
Entinen käyttötarkoitus	teollisuusrakennus
Rakennusvuosi	1900 (Rakennusrekisteri)
Suunnittelija	Wärtsilä Oy:n rakennusosasto 1944, 1958, 1962, 1967 Arkkitehtitoimisto Jaakko ja Antti Tähtinen, 1975 Arkkitehtitoimisto Nurminen Ky, 1982 ja 1997 Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy, 1999
Kerroskorkeus	-
Perustus	-
Runkomateriaali	-
Katon muoto ja materiaali	tasakatto/ (taitekatto), bitumihuopa
Julkisivun väri ja materiaali	tiili, tiili- ja betonielementti, teräs
Muuta	-
RAKENNUSHISTORIA	

Wärtsilän Järvikadun–Pitkäkadun–Kalastajankadun alueelle sijoittuva rakennuskokonaisuutta kutsutaan nimellä 2. tehdas. (1. tehdas on Kalastajankadun–Pitkänkadun varteen sijoittuva entinen Onkilahden konepajan rakennus.) Rakennuspaikalla on ollut rakentamista 1900-luvun alkuvuosikymmenistä lähtien. Vanhimmat rakennusosat rakennuspaikalla ovat Vaasan Konepajan rakennuksia ja Kranaatti-tehdas (1944). Niistä nykyään jäljellä olevat rakennusosat näkyvät rakennuksen keskellä keltaisella. 1960-luvulta lähtien rakennuksia on laajennettu merkittävästi (kuvassa sinisellä). 1982 tehty Diesel-tehtaan laajennusosa on merkitty kuvaan punaisella. 1990-luvulla tehdyt laajennukset Kolb-halli (1999) ja asiakastilat (1997) on merkitty vihreällä. Aikaisempi alueella olleen puretun rakennuskannan likimääräinen sijainti on osoitettu valkoisin katkoviivoin.

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Monessa vaiheessa rakentuneeseen ja laajennettuun tehdaskokonaisuuteen kuuluu useita laadukkaasti toteutettuja, oman aikansa edustavia rakennusvaiheita. Niissä on näkyvissä eri aikakausien rakenteita, materiaaleja ja tyylipiirteitä, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Tehdaskokonaisuus toimii alueella maamerkinä ja sen kaupunkikuvallinen merkitys on suuri Pitkäkadun katunäkymässä ja erityisesti Järvikadun suuntaan.

Rakennuskokonaisuudella on myös historiallisia arvoja osana Wärtsilän konepajan ja koko Suomen teollisuushistoriaa.

Säilyneisyydeltään kokonaisuutta voi pitää merkittävästi tai täysin muuttuneena. Osa alueen alkuperäisistä rakennuksista on purettu tai rakennuksia ei ole enää mahdollista tunnistaa ulkoapäin. Toisaalta kokonaisuuteen kuuluu myöhempiä, modernia teollisuusrakentamista edustavia osia, joiden ominaispiirteet ovat säilyneet hyvin.

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Suunnittelussa suositellaan huomioitavan rakennuksen katutilan rajaava vaikutus Pitkäkadun ja Kalastajakadun varressa.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas	x	Maisemallisesti arvokas	x
----------------------------------	--	--------------------------	---	-------------------------	---

VALOKUVIA

Julkisivu länteen Järvikadun suuntaan. Vasemmalla 1997 laajennus, keskellä 1982 laajennus, oikealla 1999 laajennus.

Julkisivu pohjoiseen Onkilahden suuntaan. Vasemmalla 1967 laajennus, oikealla 1997 laajennus.

Julkisivu Pitkädulle ja katunäkymä, laajennuksista lähinnä 1967, 1962 ja 1999.

Julkisivua Kalastajankadun (sisäpiha) suuntaan.

1.kerroksen vanhaa tiilijulkisivua.

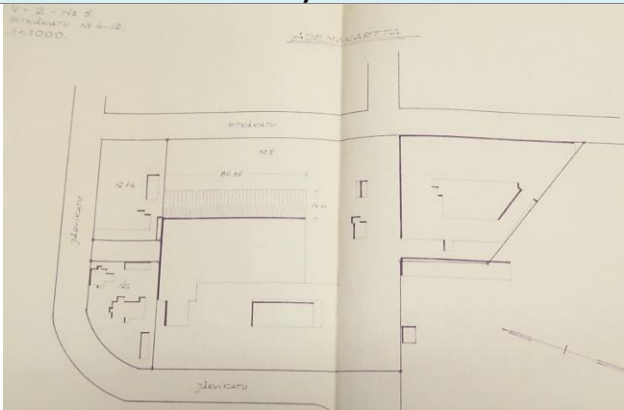

Eri aikakausien laajennusosia 1999 Kolb-halli, koneistushallit 1962 ja 1967 Pitkäkadun varressa.

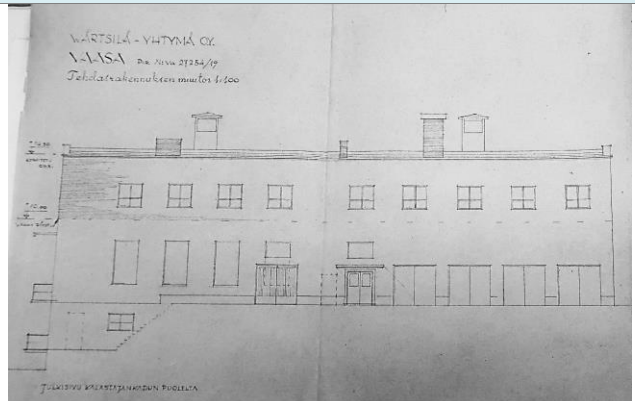

Järvikadun kulmauksen laajennusosa 1997 (asiakastilat).

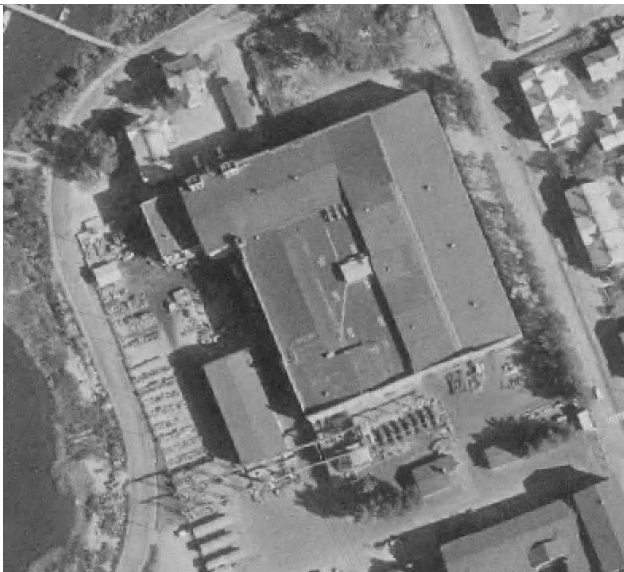
VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Asemapiirros vuodelta 1963, (Rak.valvonta)

Ote julkisivukuvasta 1955 Kalastajankadulle päin. (Rak.valvonta)

Ilmakuva 1972 (Vaasan Karttapalvelu).	Ilmakuva 2006 (Vaasan karttapalvelu)
	
Kuvaote Vaasan konepaja 1960, ennen laajennuksia. (Wärtsilä Finland, 2008)	Kuvaote Dieseltehtaan (1982) laajennusosan aikaisempi väritys.

LÄHTEET
Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki
Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki
Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki
Rakennuspiirustuksia. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta
Vaasan karttapalvelu
NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ
Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	Lähetysterminali
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6, 905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS

Rakennus sijaitsee Onkilahden konepajan (Wärtsilän vanhan tehtaan/1. tehdas) ja Henkilöstötilan välissä. Yhdessä ne muodostavat yhtenäisen katutilan piha-alueelle. Pohjoisen puoleinen piha-alue on kuulunut aiemmin Kalastajankatuun. Eteläpuolelta rakennus liittyy VR:n konepajarakennuksista Veturitalliin. Rakennuksen itäpuolelle muodostuu sisäpiha.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	varastorakennus
Entinen käyttötarkoitus	varastorakennus
Rakennusvuosi	1987
Suunnittelija	Arkkitehtitoimisto Nurminen & Co Oy
Kerrokorkeus	1
Perustus	betoni
Runkomateriaali	teräs
Katon muoto ja materiaali	pulpettikatto, vaalea peltikate
Julkisivun väri ja materiaali	vihreä profiloitu teräspelti
Muuta	

RAKENNUSHISTORIA

Rakennus on rakennettu samalla kohdalla sijainneen rakennuksen tilalle vuonna 1987. Rakennuksen itäpuolelle on myöhemmin tehty katos.

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Suunnittelussa suositellaan huomioitavan rakennuksen katutilaa rajaava vaikutus Kalastajakadun varressa sekä riittävä etäisyys rakennuksen eteläpuolella sijaitsevaan voimassa olevassa asemakaavassa suojeltuun rakennukseen (veturitalli).

Rakennushistoriallisesti arvokas

Historiallisesti arvokas

Maisemallisesti arvokas

VALOKUVIA

Pääty Kalastajankadulle.

Julkisivu länteen.

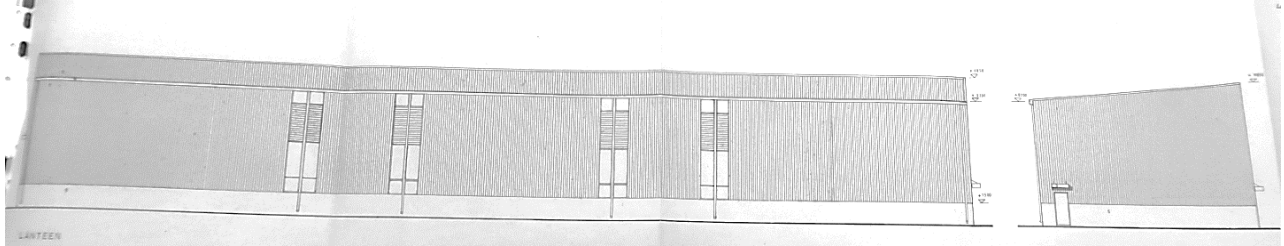

Katos itäsivulla.

Pääty etelään.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Kuvaote julkisivupiirustuksesta 1987, Nurminen (Rak.valvonta)

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

Rakennuspiirustuksia. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

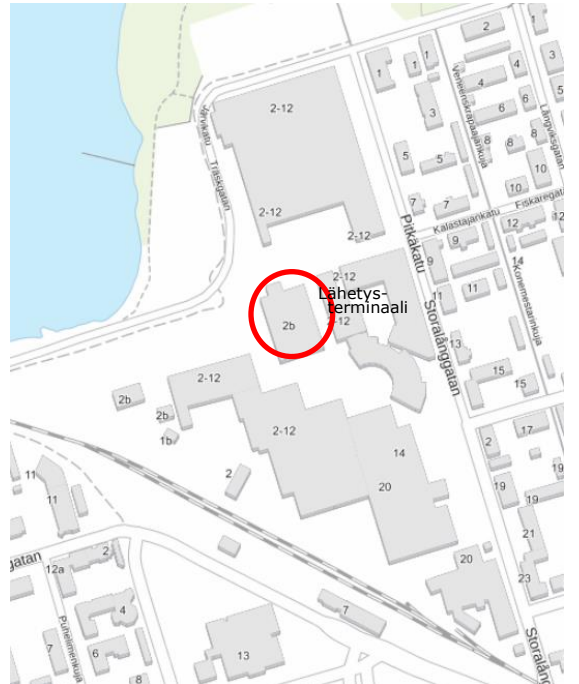
Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	Henkilöstöalo
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6

PIHAPIIRIN KUVAUS

Rakennus sijaitsee näkyvällä paikalla Järvikadun, pihalueen (Kalastajankatu) ja pysäköintialueen reunalla. Rakennus muodostaa yhtenäistä rakennusmassaa tehdasalueelle ja näkymät ovat laajalti avoimia lännen ja koillisen suuntiin. Rakennuksen itäpuolella on lähetystermiinaali.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	teollisuusrakennus
Entinen käyttötarkoitus	teollisuusrakennus
Rakennusvuosi	1976
Suunnittelija	Arkkitehtitoimisto Annikki Nurminen
Kerrokorkeus	2
Perustus	betoni
Runkomateriaali	betoni
Katon muoto ja materiaali	loiva taitekatto, bitumikate
Julkisivun väri ja materiaali	punatiili, profiilipelti
Muuta	nauhaikkunat vihreät korostuslaudoitukset.

RAKENNUSHISTORIA**KAAVATILANNE**

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Rakennus on oman aikansa rakennustavan edustava ja hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt esimerkki ja osa alueen historiallisesti monikerroksista rakennuskantaa.

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Suunnittelussa suositellaan huomioitavan rakennuksen katutilaa rajaava vaikutus Kalastajakadun varressa.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	
---	--	---------------------------------	--	--------------------------------	--

VALOKUVIA

Henkilöstötalo lännestä, kuvassa keskellä.

Näkymä sisäpihalta.

Julkisivua sisäpihalle (etelään).

Julkisivu Kalastajan kadun suuntaan (sisäpiha).

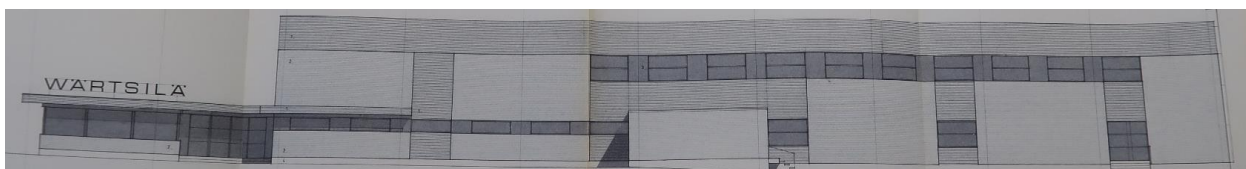
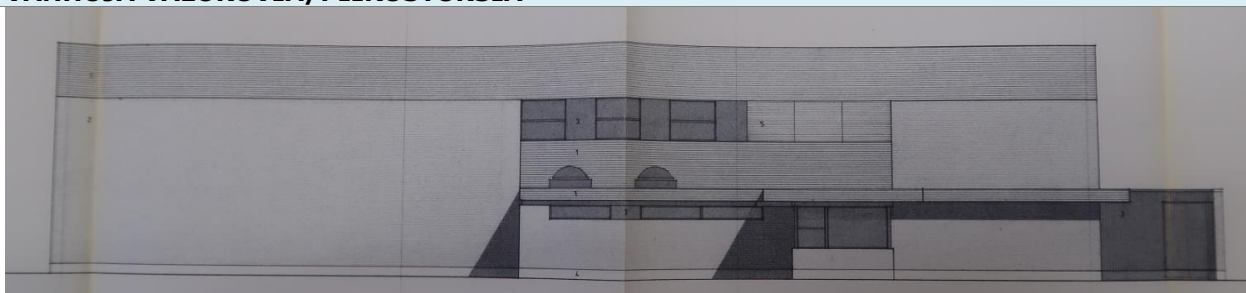

Julkisivua lännen suuntaan.

Julkisivua itään vieressä lähetystermiini.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Kuvaotteita julkisivupiirustuksista 1976, Nurminen (Rak.valvonta)

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009).

Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

Rakennuspiirustuksia. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	-
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12, Pitkätie 20
Kiinteistönumero	905-4-77-6, 905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS

Rakennus muodostaa rautatien pohjoispuolelle porraste-
tun rakennusmassan. Koillisessa rakennus ulottuu Järvi-
kadun pysäköintialueelle, idässä Pitkätie kadulle ja lou-
naassa rakennus näkyy radanvarsimaisemassa laajalti.
Pohjoispuolella lähinnä ovat Henkilöstötalo ja Veturitalli
ja idässä Kiertokankitehdas.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakar-
talla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	teollisuusrakennus
Entinen käyttötarkoitus	teollisuusrakennus
Rakennusvuosi	1981
Suunnittelija	1981, W20-tehdas, Antti Tähtinen Oy 1985, Diesel-laboratorio, Annikki Nurminen Ky 1995, Luovutussolu, Arkkitehtitoimisto Nurminen & Co Oy 2007, Laboratorion laajennus, Kokoonpano- ja logistiikka Arkkitehtitoi- misto Nurminen Antila & Co Oy
Kerroskorkeus	1-3
Perustus	betoni
Runkomateriaali	betoni, teräs
Katon muoto ja materiaali	tasakatto, loiva taitekatto
Julkisivun väri ja materiaali	tiili, betoni, Paroc, teräspelti
Muuta	-

RAKENNUSHISTORIA

Rakennuskokonaisuus on täydentynyt vaiheittain keskellä sijait-
sevan W20-tehtaan ympärille. Rakennuskokonaisuus edustaa
rakentamisajankohtien hyvää modernia teollisuusarkkitehtuuria.
Osaan julkisivuista on kohdistunut muutoksia rakentamisen jäl-
keen.

Ilmakuvaan (MML 2018) on vihreällä osoitettu vanhimmat 1980-
luvun, keltaisella 1990-luvun ja turkoosilla 2000-luvun raken-
nusosat. Suojeltu VR:n konepajarakennuksiin kuuluva Veturiteh-
das on osoitettu punaisella.

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

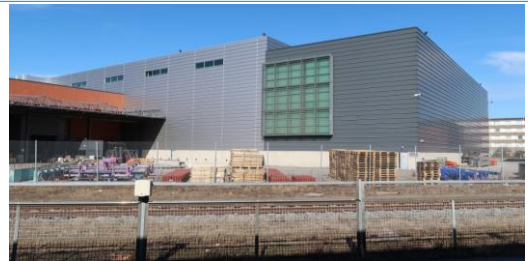
Monessa vaiheessa rakentuneessa ja laajennetussa tehdaskokonaisuudessa on näkyvissä eri aikakausien rakenteita, materiaaleja ja tyylipiirteitä, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus). Erityisesti Diesel-laboratoriota voi pitää laadukkaan modernin teollisuusarkkitehtuurin edustajana ja sen säilyminen on toivottavaa, mikäli mahdollista.

Tehdaskokonaisuus toimii alueella maamerkinä ja sen kaupunkikuvallinen merkitys on suuri erityisesti Järvikadun suuntaan.

Rakennuskokonaisuudella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua. Osia rakennuskokonaisuudesta suositellaan säilytettävän osana kaupunkikuvaa, mikäli se on teknisesti ja tulevan käytön kannalta mahdollista.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	x
---	--	---------------------------------	--	--------------------------------	----------

VALOKUVIA

Näkymiä Ratakadulta (etelästä).

Näkymiä Pitkätien puolelta (idästä).

Näkymää Järvikadun suunnasta (pohjoisesta).

Julkisivu lännestä (Diesel-laboratorio).

Julkisivu lännestä, luovutussolun laajennus, etäämmällä W20-tehdas

Julkisivu etelästä. Vasemmalla kauimmaisena Diesel-labradorio, lähinnä W20-tehdas.

Julkisivu länteen. W-20-tehdas.

Julkisivu länteen. Vasemmalla W20-tehdas, keskellä kokoonpano ja logistiikkahallit.

Julkisivu etelään. Vasemmalla W20-tehdas, keskellä kokoonpano- ja logistiikkahallit.

Pitkätien puoleista näkymää, taustalla kiertokankitehtaan laajennus, keskellä kokoonpano- ja logistiikkahallit ja oikealla entinen VR:n verstaas.

Näkymä sisäpihalta (idästä). Lähinnä logistiikkahalli, keskellä W20-tehdas, taustalla luovutussolu

W20-tehtaan julkisivua 80-luvun ulkoasussa.

Julkisivua sisäpihalta (pohjoisesta). Vasemmalla logistiikkahalli, oikealla W20-tehdas.

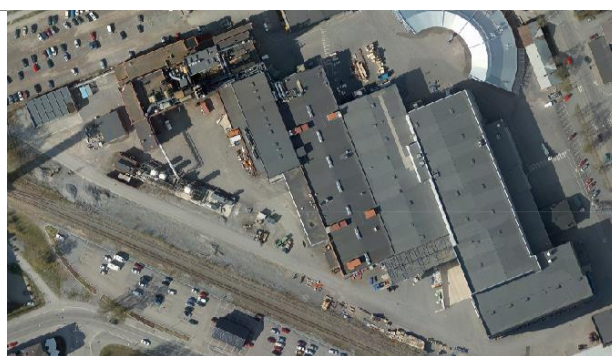
VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

W20-tehdas, 1981 (lähde, Wärtsilä Finland, 2008)

Ote ilmakuvaista 2006. (Vaasan karttapalvelu)

Ote ilmakuvaista 2013 (Vaasan karttapalvelu)

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

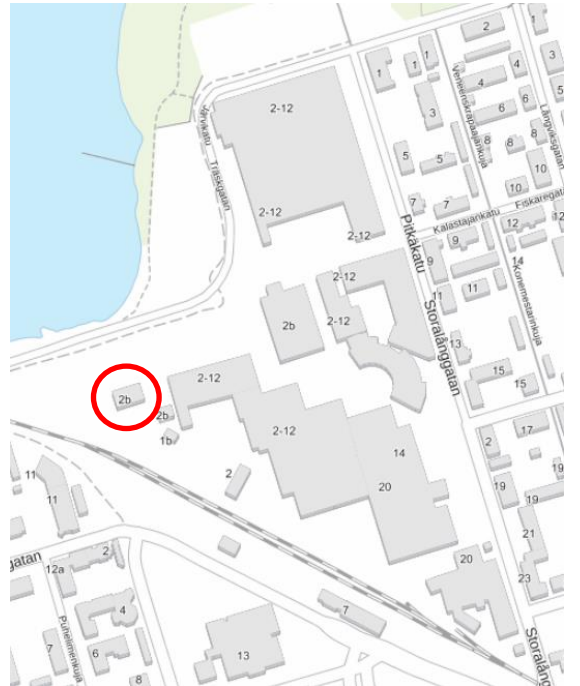
Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	-
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6

PIHAPIIRIN KUVAUS

Rakennus sijaitsee Järvikadun rakennusryhmän ensimmäisenä rakennuksena pysäköintialuetta vasten.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	varasto
Entinen käyttötarkoitus	varasto
Rakennusvuosi	2005
Suunnittelija	-
Kerrokorkeus	1
Perustus	-
Runkomateriaali	teräs
Katon muoto ja materiaali	loiva satula
Julkisivun väri ja materiaali	punatiililaatta, tumma terässäleikkö
Muuta	-

RAKENNUSHISTORIA

-

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	
----------------------------------	--	--------------------------	--	-------------------------	--

VALOKUVIA

Varastorakennus etualalla koillisesta, taaempänä diesel-laboratorio. Rakennus on osoitettu kuvaan punaisella nuolella.

Pääty länteen ja sivu etelään.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

-

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

Rakennuspiirustuksia 1971-1988. Vaasan kaupungin rakennusvalvonta

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	Ulkomuuntajat
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus sijaitsee tehdasrakennusten ja radan välisellä piha-alueella Diesel-laboratorion vieressä. Se erottuu lähinnä radan takaisessa maisemassa osana tehdasrakennuksia.	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	suoja
Entinen käyttötarkoitus	suoja
Rakennusvuosi	-
Suunnittelija	-
Kerrokorkeus	-
Perustus	-
Runkomateriaali	betoni, teräs
Katon muoto ja materiaali	pulpettikatto, profiilipelti
Julkisivun väri ja materiaali	betoni, teräsverkko
Muuta	-

RAKENNUSHISTORIA

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	
----------------------------------	--	--------------------------	--	-------------------------	--

VALOKUVIA

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

Muuntajasuoja (lähde Wärtsilä Finland, 2008)

Wärtsilä Finland Oy, Järvikatu 2-4 VAASA, Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy, 2008

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009).
Vaasan kaupunki

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEEN SIJAINTI	
Kohteen nimi	-
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6

PIHAPIIRIN KUVAUS	
Rakennus sijaitsee Diesel-laboriorion ja radan välisellä alueella, missä sijaitsee muitakin pienempiä rakennuksia/rakennelmia (varastoja suoja).	 Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS	
Nykyinen käyttötarkoitus	-
Entinen käyttötarkoitus	-
Rakennusvuosi	2096
Suunnittelija	
Kerrokorkeus	1
Perustus	betoni
Runkomateriaali	betoni
Katon muoto ja materiaali	taitekatto
Julkisivun väri ja materiaali	punatiililaatta
Muuta	-

RAKENNUSHISTORIA

KAAVATILANNE

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	
----------------------------------	--	--------------------------	--	-------------------------	--

VALOKUVIA

Julkisivu lounaaseen.

Näkymä sisäpihalta koillisesta.

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

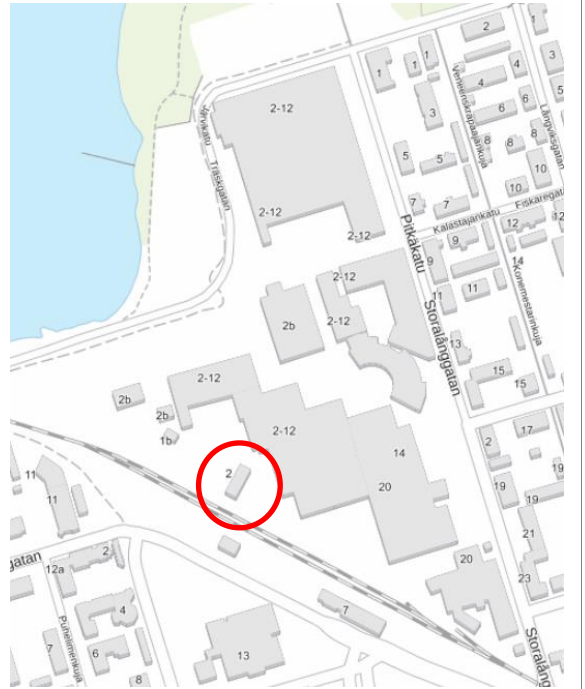
Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	-
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6, 905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS

Rakennus sijaitsee tehdasrakennusten ja radan välisellä piha-alueella. Se erottuu radan takaisessa maisemassa osana tehdasrakennuksia.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	varasto
Entinen käyttötarkoitus	varasto
Rakennusvuosi	2013
Suunnittelija	-
Kerroskorkeus	1
Perustus	betoni
Runkomateriaali	-
Katon muoto ja materiaali	tasakatto
Julkisivun väri ja materiaali	-
Muuta	-

RAKENNUSHISTORIA**KAAVATILANNE**

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	
----------------------------------	--	--------------------------	--	-------------------------	--

VALOKUVIA

Näkymä radan eteläpuolelta. Varastorakennus etualalla, taustalla tehdasrakennukset

Julkisivu kaakkoon.

Pääty koilliseen, sivu luoteeseen

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

-

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

KOHTEN SIJAINTI

Kohteen nimi	-
Kohteen osoite	Järvikatu 2-12
Kiinteistönnumero	905-4-77-6, 905-4-77-2

PIHAPIIRIN KUVAUS

Vanha porttirakennus sijaitsee Pitkäkadun varressa lähinnä Kiertokankitehdasta.

Rakennuksen sijainti osoitettu MML taustakartalla.

RAKENNUKSEN KUVAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	taukotila
Entinen käyttötarkoitus	porttirakennus
Rakennusvuosi	1970-luku
Suunnittelija	-
Kerroskorkeus	1
Perustus	-
Runkomateriaali	-
Katon muoto ja materiaali	tasakatto
Julkisivun väri ja materiaali	punainen vaakaponttilauta
Muuta	mustat ikkunapuitteet ja nurkkalaudat

RAKENNUSHISTORIA**KAAVATILANNE**

Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT).

SUOJELUPERUSTE

Porttirakennus on oman aikansa rakennustavan edustava ja hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt esimerkki ja osa alueen historiallisesti monikerroksista rakennuskantaa.

Rakennuksella ei ole sellaisia historiallisia, rakennushistoriallisia tai maisemallisia arvoja, jotka edellyttäisivät suojelua. Rakennus edustaa kuitenkin harvinaistuvaa rakennustyyppiä ja sen säilyminen on toivottavaa.

Rakennushistoriallisesti arvokas		Historiallisesti arvokas		Maisemallisesti arvokas	
----------------------------------	--	--------------------------	--	-------------------------	--

VALOKUVIA

VANHOJA VALOKUVIA/PIIRUSTUKSIA

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009).
Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.

INVENTOINTIKORTTI

WÄRTSILÄN ALUE

KOHTEEN SIJAINTI

Kohteen osoitteet	Järvikatu 2-12, Pitkäkatu 20
Kiinteistönumerot	905-4-77-6, 905-4-77-3 ja 905-4-77-2

ALUEEN KUVAAUS

Inventointialue sijaitsee Vaasan keskustan pohjoispuolella Vöyrinkaupungin länsiosissa. Aluetta rajaa lounaassa Vaskiluotoon johtava rautatie, pohjoisessa Järvikatu ja Onkilahti rantapuistoineen ja idässä Pitkäkatu. Wärtsilän alue on tiivis tehdasalue, missä on eri ikäisiä tehdasrakennuksia ja niiden rajaamia sisäpihoja ja katumaisia tiloja.

Inventointialueen ulkopuolella, radan eteläpuolella on 1800-luvun lopussa rakennettuja vanhoja VR:n makasiinirakennuksia, Ratakadun takana on kirjasto ja Svenska Handeshögskola sekä keskustan kerrostalokortteleita. Onkilahden sillan kupeessa on Vaasan sähkön rakennukset ja Onkilahden takana Palsaaren puolella on sekä entiset Puuvillatehtaan rakennukset ja valtion Virastotalo. Vöyrinkaupungin lähimmissä kortteleissa Pitkädun varrella on vanhoja puutalokortteleita 1890-1940 luvuilta sekä uudempia pienkerrostaloja.

Alueen likimääräinensijainti osoitettu MML taustakartalla.

Näkymä Wärtsilän alueesta Onkilahden takaa.

ALUEEN KUVAAUS

Nykyinen käyttötarkoitus	tehdasalue
Entinen käyttötarkoitus	tehdasalue

Rakentumisaiaka	1890-luvulta alkaen
ALUEEN HISTORIA	
Vaasan keskusta-alueella sijaitsevan, nykyisen Wärtsilän tehdasalueen rakentaminen on alkanut 1800-luvun loppupuolella. Varhaisimpia rakennuksia olivat Vaasan konepaja 1890-luvulla Järvikadun–Pitkäkädun alueella sekä VR:n konepajarakennukset 1890-luvulta Pitkäkädun ja rautatien alueella. Pitkäkädun–Kalastajankadun alueelle rakennettiin Onkilahden konepaja 1913 alkaen. Uudempi rakennuskanta on sijoittunut pääasiassa länsiosiin ja pohjoisimman Järvikadun alueen vanhoista rakennuksista osa on korvautunut uudisrakentamisella ja osa on jäänyt laajentuvan rakennuksen sisäosaksi. Vuodesta 1936 alkaen alueella on toiminut Wärtsilä, joka on rakentanut 1960-luvulta alkaen alueelle uutta rakennuskantaa. Osa vanhasta rakennuskannasta on korvautunut uudella.	
KAAVATILANNE	
Vaasan keskustan osayleiskaavassa 2040 Wärtsilän alueelle on osoitettu selvitysalue (SE). Alue, jonka tuleva maankäyttö selvitetään ja ratkaistaan kokonaisuutena asemakaavatyönä. Asemakaavassa alue on osoitettu teollisuusrakennusten korttelialueeksi (TT). Alueella on viisi suojeltua rakennusta, joilla on asemakaavassa suojelumerkintöjä sr-5 ja sr-3.	

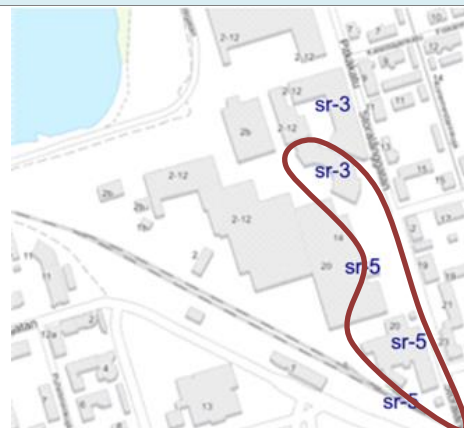
RAKENNUSKOKONAISUUS 1.

VR:n konepajan rakennukset muodostavat ajallisesti ja tyyllisesti yhtenäisen kokonaisuuden Pitkäkädun ja Ratakadun maisemaan. Rakennukset edustavat 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun koristeellista teollisuusrakennusten tiiliarkkitehtuuria.

Rakennukset on suojeltu asemakaavassa sr-3 ja sr-5 suojelumerkinnöin.

Suosituksset/huomioitavat asiat:

Suojeltujen VR:n konepajarakennusten muodostama kokonaisuus ja vuorovaikutus lähialueen rakennuskantaan on huomioitava alueen täydennysrakentamisessa niin, että alueen historiallinen, rakennushistoriallinen ja maisemallinen yhtenäisyys ja arvo säilyvät.

VR:n konepajan vanhoja rakennuksia; muuntaja ja Kiertokankitehdas, veturitehdas ja Veturitalli erottuvat Pitkäkädun katunäkymässä ajallisesti ja tyyllisesti yhtenäisenä vanhana teollisten tiilirakennusten alueena.

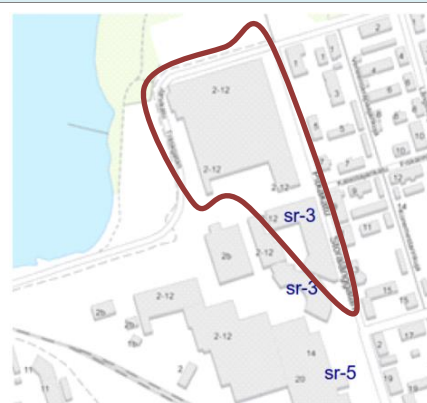
RAKENNUSKOKONAISUUS 2.

Wärtsilän tehdasrakennukset 1 ja 2 ovat entisiä 1900-luvun alun Onkilahden konepajan ja 1800-1900-lukujen vaihteen Vaasan konepajan rakennuksia. Rakennukset sijaitsevat Pitkäkädun pohjoisosassa. Nykyistä 2. tehdasta on laajennettu erityisesti 1960-luvulta lähtien ja siinä on nähtävissä useita eri aikakausien rakennuskerrostumia. 1. tehdastakin on muutettu ja siitä on purettu joitain osia, mutta pääpiirteissään rakennuksen hahmo on säilynyt ennallaan ja se on kokonaisuutena tunnistettavissa aikakautensa edustajaksi. Kaupunkikuvallisesti rakennus on merkittävä osa Pitkäkädun katunäkymää ja Wärtsilän tehdasalueen muodostama historiallista kokonaisuutta.

Molemmat tehdasrakennukset ovat 1900-luvun aikana kehittyneitä teollisuusrakennuskokonaisuuksia, joissa näkyvät kerroksellisuus ja historiallisten kehitysvaiheiden vaikutukset. Rakennuskokonaisuudella on suuri maisemallinen merkitys lähi- ja kaukomaisemaan.

Suosituksset/huomioitavat asiat:

Kokonaisuuden erityiset kaupunkikuvalliset, teollisuushistorialliset, maisemalliset ja rakennushistorialliset piirteet suositellaan säilytettäväksi.

Onkilahden konepajan vanhoja rakennuksia; 1. tehdas ja tehdas 2.

RAKENNUSKOKONAISUUS 3.

Wärtsilän tehtaan uudempi rakennuskanta sijoittuu alueen länsiosiin. Rakennukset ovat hyvää oman aikansa modernia tehdasarkkitehtuuria 1960-luvulta 2000-luvulle. Rakennusryhmä on maisemallisesti merkittävä.

Suosituksset/huomioitavat asiat:

Kokonaisuuteen kuuluu osia, joiden säilyminen osana alueen teollisuushistoriaa ja kaupunkikuvaa on toivottavaa, vaikka rakennusten käyttötarkoitus muuttuukin. Esimerkiksi 70-luvulla rakennettu porttirakennus (inventointikohde nro 14) kertoo alueen historiasta ja on oman aikansa rakennustavan edustava ja hyvin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt esimerkki.

Uudempaa Wärtsilän rakennuskantaa.

KATUNÄKYMÄT

Pitkäkatu rajaa inventoitavaa Wärtsilän aluetta idän puolelta. Suunnittelualueen kohdalla rakennukset ovat pääasiassa 2-3 kerroksisia ja sijoittuvat kadunvarteen muodostaen tiivistä katutilaa, jossa on vanhan puukaupungin työläiskortteleitten ja vanhan teollisuusalueen kivi-rakennukset ovat vuorovaikutuksessa. Valtaosa kadunvarren rakennuksista on rakentunut Vaasan teollistumisen varhaisessa vaiheessa; puutaloalue työläisasunnoiksi ja teolliset rakennukset työpaikoiksi.

Suosituksset/huomioitavat asiat:

Pitkäkadun varteen osoitettavan mahdollisen täydennysrakentamisen tulee tukea katutilan eheytymistä ja mittakaavan säilymistä pienipiirteisenä. Suojellut rakennukset Pitkäkadun länsipuolella (sr-3 /Onkilahden konepaja, Veturitalli ja sr-5/ Veturitehdas, Kiertokankitehdas, muuntaja) sekä vastapuolen puutaloalue tulee huomioida uusien rakennusten sijoituksessa ja mittakaavassa.

Katunäkymiä Pitkätien varrelta Järvikadulta keskusta.

Järvikatu rajaa Wärtsilän alueen pohjoireunan. Tien pohjoispuolella on rantapuisto polkuineen ja pysäköintialueineen. Puisto rajautuu Onkilahden vesistöön. Tehdasalueen puolella on teollisuusrakennus, jonka kupeessa katutila on tiivis. Etelämpänä on laaja pysäköintialue. Kaukomaisemassa sekä kaupungin puolella että Palosaaren sillan/Palosaaren suunnassa on korkeampaa rakentamista.

Suosituksset/huomioitavat asiat:

Avoimet näkymät ja etäämmällä olevat korkeat tornit ja rakennukset mahdollistavat rakennusten vapaamman sijoittelun ja mittakaavan Onkilahden rannassa Järvikadulla.

Katunäkymiä Järvikadun varrelta Kirkkopuistikolta Pitkätiele.

Kalastajankadun osa on suljettu Wärtsilä piha-alueeksi aidoin. Katu jatkuu vanhan puukaupungin työläiskortteleiden puutalo-alueena Vöyrinkaupungin poikki. Suunnittelualueen kohdalla rakennukset muuttuvat tiili-/rappauspinnalle. Kadun eteläpuolen rakennukset rajaavat katutilaa piha-alueella.

Suosituksset/huomioitavat asiat:

Kalastajankadun varteen osoitettavan mahdollisen täydennysrakentamisen tulee tukea katutilan eheytymistä ja mittakaavan säilymistä pienipiirteisenä. Vanha Onkilahden konepajan rakennus (1.tehdas) on suojeltu (Sr-3) ja se tulee huomioida uusien rakennusten sijoituksessa ja mittakaavassa.

Katunäkymiä Kalastajankadulta.

Ratakadun varressa on yrityskäytössä olevia vanhoja VR:n makasiinirakennuksia tarkastelu alueen kohdalla radan eteläpuolella ja radan pohjoispuolella on VR:n vanhoja punatiilisiä konepajan rakennuksia. Rakennukset sijoittuvat samalle aikakaudelle ja niillä on yhteinen rautatien rakentamisen ajan historiallinen viitekehys. Näkymät Ratakadulta aukeavat radan taakse Wärtsilän alueelle, kirjaston puistoon ja kapeasti myös Onkilahdelle.

Suositukset/huomioitavat asiat:

Alueen suunnittelussa ja täydennysrakentamisessa tulee huomioida molemmiin puolin rataa olevien vanhojen VR-rakennusten mittakaava, tyyli sekä radan yli aukeavat näkymät.

Näkymiä Ratakadun varresta.

LÄHTEET

Vaasan keskustan yleiskaava 2040 (kv 10.16.2019). Vaasan kaupunki

Asemakaava 939, Asemakaavan muutos 4. kaupunginosa, kortteli 77,7 ja 81 tontti 1. (kv 12.10.2009). Vaasan kaupunki

Rakennusrekisteri. 2021. Vaasan kaupunki

Wärtsilä Finland Oy, Järvikatu 2-4 VAASA, Arkkitehtitoimisto Nurminen Antila & Co Oy, 2008

NIMI JA PÄIVÄMÄÄRÄ

Tanja Tarkkanen ja Niina Uusi-Seppä 20.5.2021.